

Informationsklass: K0

Underlag för genomförande av delar av de omarbetade EU-direktiven om energieffektivitet, byggnadersenergiprestanda och förnybar energi

Delredovisning med författningsförslag

Innehåll

1	Uppdraget	6
1.1	Samråd och inhämtande av synpunkter	7
2	Författningsförslag	8
2.1	Förslag till lag (SFS) om energieffektivitet först	8
2.2	Förslag till förordning (SFS) om energieffektivitet först	10
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1977:439) om kommunal energiplanering	11
2.4	Förslag till lag om ändring i miljöbalken (1998:808)	11
2.5	Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)..	14
2.6	Förslag till lag om ändring i [den lag som genomför EED artikel 6]	20
2.7	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	21
2.8	Förslag till förordning om ändring av förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur	22
2.9	Förslag till förordning om ändring av förordningen (2007:1119) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät	24
2.10	Förslag till förordning om ändring av förordningen (2009:236) om en nationell plan för transportinfrastruktur	25
2.11	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:237) om statlig medfinansiering till vissa regionala kollektivtrafikanläggningar m.m.	27
2.12	Förslag till förordning om ändring av förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter	29
2.13	Förslag till förordning om ändring av förordningen (2010:185) med instruktion för Trafikverket	30
2.14	Förslag till förordning om ändring av förordningen (2010:186) med instruktion för Trafikanalys	34
2.15	Förslag till förordning om ändring av förordningen (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet	35
2.16	Förslag till förordning om ändring av förordningen (2016:742) med instruktion för Energimarknadsinspektionen	38

Datum
2024-09-24

2.17	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.....	39
2.18	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2022:208) med instruktion för Boverket.....	40
2.19	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar	41
3	Beskrivning av och motiv för förslagen	43
3.1	EED artikel 3	43
3.2	EED artikel 22.3 e.....	57
3.3	EED artikel 24.1	59
3.4	EED artikel 29.4	61
3.5	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.....	62
4	Konsekvensbeskrivning	62
4.1	Problembeskrivning	63
4.2	Nollalternativ	63
4.3	Alternativa lösningar.....	64
4.4	Val av lösning	64
5	Referenser	65
	Bilaga 1 Genomgång av de artiklar som omfattas av uppdraget	67
	Bilaga 2 Lagtekniska överväganden om den nya lagen om energieffektivitet först	135
	Utgångspunkter	135
	Instiftande av ny lag	135
	Särskilda överväganden avseende lag (SFS) om energieffektivitet först och tillhörande förordning.....	136
	Tillägg i befintlig lagstiftning	139

Sammanfattning

I detta uppdrag har vi analyserat behovet av författningsändringar för att genomföra vissa nya krav i direktiven om energieffektivitet (EED), byggnaders energiprestanda (EPBD) och förnybar energi (RED), nämligen

- EED artikel 3, 22, 24.1–3, 28, 29 och 30,
- EPBD artikel 18, 26, 29 och 30, samt
- RED artikel 15a.

I denna delredovisning lämnar vi förslag på de lag- och förordningsändringar vi bedömer nödvändiga och som inte bättre omhändertas inom ramen för andra uppdrag. I slutredovisningen återkommer vi med sådana förslag som inte i första hand rör författningsändringar, även om det i vissa fall (t ex nya ekonomiska stöd eller nya uppdrag för myndigheter) kan komma att krävas författningsändringar på lägre nivå än lag.

Den artikel som föranleder de största förändringarna är EED artikel 3, principen om energieffektivitet först (hädanefter ”principen”). Principen innebär att alla som beslutar om planer, policies och större investeringar som påverkar energianvändningen ska bedöma möjligheten att nyttja energieffektivitetslösningar – både genom att välja mer energieffektiva alternativ för en given åtgärd/investering och genom att minska behovet av utbyggd kapacitet för tillförsel och överföring av energi på systemnivå genom en mer effektiv energianvändning (inklusive flexibilitetslösningar). Det finns inga krav på aktörerna att faktiskt välja den mest energieffektiva lösningen, men de ska åtminstone kunna visa att de övervägt möjligheten.

För att inte belasta berörda aktörer mer än nödvändigt, inte minst mot bakgrund av att uppdraget är tydligt med att förslagen inte ska gå längre än vad direktiven kräver, föreslår vi att prövningen så långt möjligt integreras i befintliga processer. Det innebär att för planer som redan är författningsreglerade, dvs fysisk planering, transportinfrastrukturplanering, nätutvecklingsplaner och kommunala energiplaner, integreras principen och prövningen därav i regleringen av dessa planer. Tillämpningen granskas av länsstyrelsen, som redan har en granskande roll för flera av dessa planer och som ges en sådan roll där de inte redan har det, utom för den nationella transportinfrastrukturplanen som vi föreslår ska granskas av Trafikanalys.

Principen integreras vidare i miljöbalken, som torde fänga de flesta av de större investeringsbeslut som kan bli aktuella, i synnerhet i kombination med de författningsändringar som Energimarknadsinspektionen föreslår med anledning av EED artikel 27. Policybeslut på statlig nivå kan fångas av förordningen om

Datum
2024-09-24

konsekvensutredningar, förordningen om miljöledning i staten samt berörda myndigheters och bolags instruktioner och ägardirektiv, liksom av den förordning om upphandling som ändå måste göras om med anledning av det reviderade EED (dock inte inom detta uppdrag). Däremot kvarstår policybeslut på lokal och regional nivå samt möjligen vissa investeringsbeslut som inte prövas enligt miljöbalken eller annan lagstiftning.

Vi föreslår en ny lag om energieffektivitet med tillhörande förordning som bl a definierar principen och ger nödvändiga bemyndiganden. I denna lag regleras också de beslut som inte fångas av befintlig lagstiftning, där vi föreslår att länsstyrelsen får i uppgift att granska att energieffektivitetslösningar bedöms i enlighet med direktivets krav.

EED artikel 3 förutsätter också att medlemsstaterna identifierar nationell lagstiftning och åtgärder som strider mot principen om energieffektivitet först samt avlägsnar sådana hinder (3.5.d). Det har inte på den korta tid som stått till förfogande för detta uppdrag varit möjligt att göra en komplett sådan kartläggning och än mindre att lämna förslag om hur eventuella identifierade hinder ska avlägsnas. Vi rekommenderar därför att regeringen ger ett separat uppdrag eller tillsätter en särskild utredning med denna uppgift.

Förutom EED artikel 3 lämnar vi också förslag på följande områden:

- Med anledning av EED 22.3e föreslår vi att Energimarknadsinspektionens (Ei:s) instruktion kompletteras så att den gemensamma kontaktpunkt där konsumenter av el och naturgas kan få information om sina rättigheter också ska betjäna konsumenter av fjärrvärme (inklusive fjärrkyla).
- Med anledning av EED 24.1 föreslår vi att Ei:s instruktion kompletteras så att definitionen av *utsatta kunder* även omfattar fjärrvärmekunder.
- Med anledning av EED 29.4 föreslår vi att den lagstiftning som hur som helst måste tas fram för genomförande av EED 6 (som dock inte omfattas av detta uppdrag) även inkluderar en paragraf om offentliga organs skyldighet att bedöma möjligheten att använda prestandabaserade energitjänster vid renovering av lokaler med en golvyta över 750 m².

1 Uppdraget

Energimyndigheten har fått i uppdrag att ta fram underlag för Sveriges genomförande av:

- Direktivet om energieffektivitet¹ artikel 3, 22, 24.1–3, 28, 29 och 30,
- Direktivet om byggnaders energiprestanda² artikel 18, 26, 29 och 30, samt
- Förnybartdirektivet (RED) artikel 15a.

Energimyndigheten ska bedöma om det finns befintliga bestämmelser eller åtgärder som kan användas för att genomföra artiklarna eller om det krävs ändringar. Om ändringar krävs ska myndigheten senast den 1 oktober 2024 lämna författningsförslag. Vidare ska myndigheten senast den 1 november 2024 ha genomfört ett samråd i enlighet med artikel 30 i EPBD, i samverkan med Boverket, samt inkomma med redovisning av resultatet från samrådet. Senast den 1 mars 2025 ska uppdraget slutredovisas.

I denna delredovisning redogör vi för vår bedömning av om det finns befintliga bestämmelser eller åtgärder som kan användas för att genomföra artiklarna eller om det krävs ändringar (se bilaga 1 för en genomgång av samtliga artiklar som omfattas av uppdraget). Om det krävs ändringar som i huvudsak är av juridisk karaktär lämnar vi även författningsförslag.

Förslag som i huvudsak är av annan art, såsom nya ekonomiska styrmedel, förändrade budgetanslag, nya eller ändrade uppgifter för myndigheter osv, kommer vi att återkomma till i slutredovisningen. Även sådana förslag kan komma att kräva författningsändringar, om än företrädesvis på lägre nivå än i lag, men det har på den korta tid som stått till förfogande inte varit möjligt att förutse alla författningsändringar som då kan komma att aktualiseras. Flera av artiklarna, i synnerhet sådana som handlar om ekonomiska incitament för att främja energieffektiviseringsåtgärder och motverka energifattigdom, överlappar dessutom med Energimyndighetens uppdrag att ta fram underlag inför genomförandet av artikel 8, 10 och delar av artikel 24 i EED³. Det senare ska redovisas den 22 december 2024. För att inte föregripa kommande arbete omfattar denna delredovisning inte eventuella författningsändringar som nya styrmedel och åtgärder kan komma att kräva.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (omarbetning) (EED)

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1275 av den 24 april 2024 om byggnaders energiprestanda (omarbetning) (EPBD)

³ <https://regeringen.se/regeringsuppdrag/2024/01/uppdrag-att-ta-fram-underlag-infor-genomforandet-av-artikel-8-10-och-delar-av-artikel-24-i-det-omarbetade-direktivet-for-energieffektivitet/>

Datum
2024-09-24

Det har heller inte på den korta tid som stått till förfogande varit möjligt att ta fram en konsekvensutredning av förslagen i enlighet med förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar. En mycket översiktlig konsekvensbeskrivning redovisas i kapitel 4, men mer kompletta konsekvensutredningar får tas fram i den fortsatta beredningen av förslagen.

1.1 Samråd och inhämtande av synpunkter

I enlighet med uppdraget har vi genomfört ett samråd enligt EPBD artikel 30. I detta samråd, som genomförts skriftligt och vars resultat kommer att redovisas närmare senast den 1 november 2024, har vi också efterfrågat synpunkter på de övriga artiklarna som omfattas av uppdraget.

Vi har också, i enlighet med uppdraget, inhämtat synpunkter från Boverket, Energimarknadsinspektionen, Affärsverket svenska kraftnät och Trafikverket. Energimarknadsinspektionen har bidragit med författningsförslag inom sitt område, utöver de förslag om principen om energieffektivitet först som myndigheten lämnat inom ramen för sitt regeringsuppdrag om EED artikel 27 (KN2024/00978). Övriga myndigheter har inte identifierat några sådana behov utan framför följande:

- Boverket bedömer att plan- och bygglagen, PBL, innehåller tillräcklig reglering för att Sverige i fråga om fysisk planering ska leva upp till principen om energieffektivitet först. De definitioner av allmänna intressen som finns i 2 kap PBL är tillräckliga för att kommunerna ska tillämpa principen. Däremot bör det av lagen om kommunal energiplanering tydligt framgå att energiplanen är vägledande för den översiktliga planeringen. Boverket bedömer att myndigheten redan uppfyller principen om energieffektivitet först och att det därmed inte krävs någon ändring av myndighetens instruktion.
- Affärsverket svenska kraftnät bedömer att myndigheten redan uppfyller principen om energieffektivitet först och att det därmed inte krävs någon ändring av myndighetens instruktion.
- Trafikverket bedömer också att myndigheten redan uppfyller principen om energieffektivitet först och att det därmed inte krävs någon ändring av myndighetens instruktion. Angående förslagen från Klimaträttsutredningen hänvisar myndigheten till sitt yttrande om utredningen.⁴

⁴ Trafikverket (2022).

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till lag (SFS) om energieffektivitet först

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens innehåll och syfte

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om tillämpningen av principen om energieffektivitet först för genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och ändring av förordning (EU) 2023/955.

Definitioner och tillämpning

2 § I denna lag avses med

- planeringsbeslut: beslut om sådana planer som regleras i författning.
- policybeslut: beslut som fattas av politiska församlingar, myndigheter och sådana aktörer till vilka beslutanderätt har delegerats, på nationell, regional eller kommunal nivå.
- större investeringsbeslut: beslut som avser investeringar till ett värde av mer än 100 000 000 EUR vardera eller 175 000 000 EUR för transportinfrastrukturprojekt.

3 § Om det i en annan lag, eller i en förordning som har meddelats med stöd av en lag, finns särskilda föreskrifter som avviker från denna lag, ska dessa föreskrifter gälla.

4 § Principen om energieffektivitet först beaktas genom att en energieffektivitetsbedömning enligt 6 § genomförs.

Skyldighet att beakta principen om energieffektivitet först

5 § En energieffektivitetsbedömning enligt denna lag ska utföras vid

1. planeringsbeslut,
2. policybeslut, och
3. större investeringsbeslut

som påverkar energianvändningen eller energieffektiviteten.

En bedömning enligt första stycket ska utföras för sådana beslut som rör

1. Energisystem.

Datum
2024-09-24

2. Andra sektorer än energisektorn, i de fall då dessa sektorer påverkar energianvändningen och energieffektiviteten, inbegripet byggnads-, transport-, vatten-, informations- och kommunikationstekniska (IKT) sektorerna, samt jordbruks- och finanssektorerna.

Energieffektivitetsbedömningen ska utföras av den aktör som avser fatta ett beslut enligt denna bestämmelse och redovisas till tillsynsmyndigheten.

6 § En energieffektivitetsbedömning ska utvärdera energieffektivitetslösningar. Energieffektivitetslösningar kan omfatta energibesparingar i slutanvändningsledet, resurser på efterfrågesidan och systemflexibilitet samt effektiv omvandling, överföring och distribution av energi.

Bedömningen ska vara proportionell beroende på det berörda beslutets sammanhang, mål och effekter.

Bemyndiganden

- 7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela
1. ytterligare föreskrifter om skyldigheten att utföra en energieffektivitetsbedömning enligt 5 §,
 2. ytterligare föreskrifter om vad en energieffektivitetsbedömning ska innehålla enligt 6 §,
 3. föreskrifter om hur en energieffektivitetsbedömning ska utföras och redovisas enligt 5 §, och
 4. föreskrifter om undantag från skyldigheterna i 5 §,

Tillsyn

8 § Den myndighet som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

9 § Aktörer som omfattas av skyldigheten att utföra en energieffektivitetsbedömning ska på tillsynsmyndighetens begäran lämna de upplysningar och de handlingar som myndigheten behöver för tillsynen.

10 § Tillsynsmyndigheten får besluta om de förelägganden som behövs för tillsynen.

11 § Tillsynsmyndigheten ska pröva om en energieffektivitetsbedömning uppfyller kraven i denna lag eller i föreskrifter meddelade med stöd av lagen.

Datum
2024-09-24

Ett ärende om prövning av energieffektivitetsbedömning ska handläggas skyndsamt.

Förhandsbesked

12 § Den som kan komma att omfattas av skyldigheten att utföra en energieffektivitetsbedömning enligt 5 § kan begära förhandsbesked från Länsstyrelsen i frågan.

13 § Länsstyrelsen ska efter begäran om förhandsbesked pröva om en aktör omfattas av skyldigheten att utföra en energieffektivitetsbedömning enligt 5 §. Länsstyrelsen ska inom sex veckor från det att en fullständig begäran om förhandsbesked inkommit till länsstyrelsen ge ett förhandsbesked i frågan om aktören ska göra en energieffektivitetsbedömning enligt 5 §.

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.2 Förslag till förordning (SFS) om energieffektivitet först

Härigenom föreskrivs en ny förordning med följande lydelse.

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser som ansluter till lagen (SFS) om energieffektivitet först.

I denna förordning har ord och uttryck samma betydelse som i lagen om energieffektivitet först.

2 § Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet enligt lagen (SFS) om energieffektivitet först.

Bemyndiganden

- 3 § Energimyndigheten får meddela föreskrifter om
1. skyldigheten att utföra en energieffektivitetsbedömning,
 2. vad en energieffektivitetsbedömning ska innehålla, och
 3. hur en energieffektivitetsbedömning ska utföras och redovisas.

Ikraftträdande

Datum
2024-09-24

Denna förordning träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1977:439) om kommunal energiplanering

Härigenom föreskrivs i fråga om lag (1977:439) om kommunal energiplanering att 1 och 3 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

§ 1 § Kommun skall i sin planering främja hushållningen med energi samt verka för en säker och tillräcklig energitillförsel.

§ 1 § Kommun skall i sin planering främja hushållningen med energi samt verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. *Planeringen ska ske i linje med principen om energieffektivitet först enligt lagen (SFS) om energieffektivitet först.*

3 §

3 § I varje kommun skall det finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. I en sådan plan skall finnas en analys av vilken inverkan den i planen upptagna verksamheten har på miljön, hälsan och hushållningen med mark och vatten och andra resurser. Planen beslutas av kommunfullmäktige.

3 § I varje kommun skall det finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. I en sådan plan skall finnas en analys av vilken inverkan den i planen upptagna verksamheten har på miljön, hälsan och hushållningen med mark och vatten och andra resurser. Planen beslutas av kommunfullmäktige *efter granskning av länsstyrelsen.*

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.4 Förslag till lag om ändring i miljöbalken (1998:808)

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken (1998:808)

dels att ska 19 kap. 5 § och 22 kap. 1 och 25 §§ ska ha följande lydelse, *dels* att det ska införas en ny paragraf, 2 kap. 5 a §, av följande lydelse.

Datum
2024-09-24

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 a § Alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som berörs av § lagen (SFS) om energieffektivitet först ska tillämpa principen om energieffektivitet först enligt lagen (SFS) om energieffektivitet först.

19 kap.

5 §

I ett ärende som prövas av länsstyrelsen eller en kommunal nämnd ska styrelsen eller nämnden tillämpa bestämmelserna

1. i 22 kap. 1 och 1 d-1 f §§ om
ansökans form och innehåll,
[...]

1. i 22 kap. 1 och 1 d-1 g §§ om
ansökans form och innehåll,
[...]

22 kap.

1 g § En ansökan om tillstånd där en energieffektivitetsbedömning ska utföras enligt lagen (SFS) om energieffektivitet först, ska utöver vad som anges i 1 § första stycket innehålla en redovisning av slutsatserna i en sådan energieffektivitetsbedömning.

Första stycket gäller även då ansökan avser ändringstillstånd enligt 16 kap. 2 § första stycket.

25 §

Datum
2024-09-24

En dom som innebär att tillstånd ges till en verksamhet ska i förekommande fall innehålla bestämmelser om

1. den tid som tillståndet ska gälla,
2. verksamhetens ändamål, läge, omfattning, säkerhet och tekniska utformning i övrigt,
3. tillsyn, besiktning och kontroll såsom utsläppskontroll med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod,
4. skyldighet att betala ersättning eller att utföra skadeförebyggande åtgärder samt hur betalningen ska ske,
5. skyldighet att betala avgifter,
6. de villkor om utsläpp, begränsningsvärden och bästa möjliga teknik som
 - a) behövs för att anpassa tillämpningen av sådana föreskrifter om försiktighetsmått som har meddelats med stöd av denna balk, om föreskrifterna medger eller förutsätter en sådan anpassning, eller
 - b) annars behövs för att hindra eller begränsa skadlig påverkan på grund av föroreningar,
7. de villkor som behövs avseende hantering av kemiska produkter i verksamheten, om hanteringen kan medföra olägenheter för den yttre miljön,
8. de villkor som behövs om avfallshantering, återvinning och återanvändning, om hanteringen, återvinningen eller återanvändningen kan medföra olägenheter för den yttre miljön,
9. de villkor som behövs för att verksamheten inte ska medföra någon sådan försämring eller något sådant äventyr som avses i 5 kap. 4 § första stycket,
10. de villkor som behövs med avseende på hushållningen med mark, vatten och andra naturresurser,
11. de villkor som behövs med avseende på avhjälpande av miljöskada och ställande av säkerhet,
12. de villkor som behövs för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön,

Datum
2024-09-24

13. de villkor som i övrigt behövs för att skydda värdefulla natur- och kulturmiljöer eller för att förhindra annan skada på eller olägenhet för omgivningen,
14. den tid inom vilken anspråk i anledning av oförutsedda skador får framställas,
15. den förlust av vatten eller annat som en tillståndshavare enligt 31 kap. 22 och 23 §§ är skyldig att underkasta sig utan ersättning, och
16. rättegångskostnader.

13. de villkor som behövs för att minska miljö- och klimatpåverkan från sådana transporter som utgör följdföretag enligt 16 kap. 7 §,

14. de villkor som i övrigt behövs för att skydda värdefulla natur- och kulturmiljöer eller för att förhindra annan skada på eller olägenhet för omgivningen,
15. den tid inom vilken anspråk i anledning av oförutsedda skador får framställas,
16. den förlust av vatten eller annat som en tillståndshavare enligt 31 kap. 22 och 23 §§ är skyldig att underkasta sig utan ersättning, och
17. rättegångskostnader.

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.5 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Härigenom föreskrivs i fråga om plan- och bygglagen (2010:900) dels att 2 kap. 2, 5 och 6 §§, 3 kap. 6 b, 10 och 16 §§ och 5 kap. 14 och 22 §§ ska ha följande lydelse, dels att det införs en ny paragraf, 4 kap. 34 a §, med följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §

Datum
2024-09-24

Planläggning och prövningen i ärenden om lov eller förhandsbesked enligt denna lag ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. Bestämmelserna om hushållning med mark- och vattenområden i 3 kap. och 4 kap. 1–8 §§ miljöbalken ska tillämpas.

Planläggning och prövningen i ärenden om lov eller förhandsbesked enligt denna lag ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. Bestämmelserna om hushållning med mark- och vattenområden i 3 kap. och 4 kap. 1–8 §§ miljöbalken *samt principen om energieffektivitet först enligt lagen (SFS) om energieffektivitet först* ska tillämpas.

5 §

Vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till

1. människors hälsa och säkerhet,
2. jord-, berg- och vattenförhållandena,
3. möjligheterna att ordna trafik, vattenförsörjning, avlopp, avfallshantering, elektronisk kommunikation samt samhällsservice i övrigt,

4. förutsättningarna för att bidra till transporteffektivt samhälle, liksom att på ett hållbart sätt möta den efterfrågan på transporter som ändå kan uppstå,

4. möjligheterna att förebygga vatten- och luftföroreningar samt bullerstörningar, och
5. risken för olyckor, översvämning och erosion.

5. möjligheterna att förebygga vatten- och luftföroreningar samt bullerstörningar, och
6. risken för olyckor, översvämning och erosion.

Bebyggelse och byggnadsverk som för sin funktion kräver tillförsel av energi ska lokaliseras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till energiförsörjningen och energihushållningen.

Datum
2024-09-24

6 §

Vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till

1. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan,
2. skydd mot uppkomst och spridning av brand och mot trafikolyckor och andra olyckshändelser,
3. åtgärder för att skydda befolkningen mot och begränsa verkningarna av stridshandlingar,

4. behovet av hushållning med energi och vatten och av goda klimat- och hygienförhållanden,

4. behovet av hushållning med *mark*, vatten, energi och *råvaror* och av goda klimat- och hygienförhållanden,

5. möjligheterna att hantera avfall,
6. trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö,
7. möjligheter för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga att använda området, och
8. behovet av framtida förändringar och kompletteringar.

Första stycket gäller också i fråga om skyltar och ljusanordningar.

Vid planläggning och i andra ärenden samt vid åtgärder avseende byggnader som inte ingår i ett ärende enligt denna lag ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas.

3 kap.

6 b §

Om en betydande miljöpåverkan kan antas enligt det beslut som avses i 9 § andra stycket eller föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 6 kap. 4 § miljöbalken, ska kommunen redovisa miljökonsekvenser i översiktsplanen på ett sätt som uppfyller kraven i 6 kap. 11, 12 och 16 §§ miljöbalken.

Datum
2024-09-24

Om en strategisk miljöbedömning ska göras för en plan som medför betydande trafikflöden, ska kommunen i sådana fall även redogöra för hur olika handlingsalternativ påverkar transportefterfrågan och val av transportsätt samt förutsättningarna för en effektivare användning av befintlig transportinfrastruktur.

Om en betydande miljöpåverkan inte kan antas enligt det beslut som avses i 9 § andra stycket, ska kommunen i planen redovisa skälen för sin bedömning.

10 §

Under samrådet ska länsstyrelsen särskilt

1. ta till vara och samordna statens intressen,
2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses, att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, *och*
5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.
4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt,
5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion, *och*
6. *verka för att dämpa transportefterfrågan och skapa förutsättningar för en effektivare användning av befintlig transportinfrastruktur samt främja resor med kollektiva färdmedel, gång och cykel.*

Datum
2024-09-24

Länsstyrelsen ska dessutom ge råd i övrigt om tillämpningen av bestämmelserna i denna lag, om det behövs från allmän synpunkt.

16 §

Länsstyrelsen ska under granskningstiden lämna ett granskningsyttrande över planförslaget.

Länsstyrelsen ska i yttrandet enbart ange om

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,

3. redovisningen av områden för landsbygdsutvecklingen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, *och*

4. en bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till att människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

3. redovisningen av områden för landsbygdsutvecklingen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt,

4. en bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till att människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion,

5. förslaget kan motverka en dämpad transportefterfrågan, effektivare användning av befintlig transportinfrastruktur samt främjandet av resor med kollektiva färdmedel, gång och cykel, och
6. principen om energieffektivitet först inte beaktats i framtagandet av förslaget.

4 kap.

Datum
2024-09-24

34 a § Om en strategisk miljöbedömning ska göras enligt 4 kap. 34 § för en plan som medför betydande trafikflöden, ska kommunen i sådana fall även redogöra för hur olika handlingsalternativ påverkar transportefterfrågan och val av transportsätt samt förutsättningarna för en effektivare användning av befintlig transportinfrastruktur.

5 kap.

14 §

Under samrådet ska länsstyrelsen särskilt

1. ta till vara och samordna statens intressen,
2. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses, att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs och att strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken inte upphävs i strid med gällande bestämmelser,

3. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, *och*
4. verka för att en bebyggelse inte blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

3. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt,
4. verka för att en bebyggelse inte blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion, *och*

5. *verka för en dämpad transportefterfrågan och skapa förutsättningar för effektivare användning av befintlig transportinfrastruktur samt främja resor med kollektiva färdmedel, gång och cykel.*

Datum
2024-09-24

Under samrådet ska länsstyrelsen också särskilt ge råd om tillämpningen av 2 kap. Länsstyrelsen ska dessutom ge råd i övrigt om tillämpningen av bestämmelserna i denna lag, om det behövs från allmän synpunkt.

22 §

Under granskningstiden ska länsstyrelsen yttra sig över planförslaget, om förslaget enligt länsstyrelsens bedömning innebär att

1. ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken inte tillgodoses,
2. en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken upphävs i strid med gällande bestämmelser,

4. regleringen av sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår flera kommuner inte har samordnats på ett lämpligt sätt, *eller*

5. en bebyggelse annars blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

4. regleringen av sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår flera kommuner inte har samordnats på ett lämpligt sätt,

5. en bebyggelse annars blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion, *eller*

6. principen om energieffektivitet först inte beaktats i framtagandet av förslaget.

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.6 Förslag till lag om ändring i [den lag som genomför EED artikel 6]

Härigenom föreskrivs i fråga om [den lag som regeringen beslutar om för att genomföra artikel 6 i EED] att det införs två nya paragrafer [infoga §] med följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Datum
2024-09-24

§ Med avtal om energiprestanda avses ett avtalsarrangemang mellan mottagaren och leverantören av en åtgärd för att förbättra energieffektiviteten som verifieras och övervakas under hela avtalsperioden, där byggentreprenaden, leveranserna eller tjänsterna i åtgärden betalas i förhållande till en avtalad nivå av förbättrad energieffektivitet eller ett annat avtalat energiprestandakriterium, till exempel finansiella besparingar.

§ Vid renovering av byggnader som ägs av ett offentligt organ, som inte är bostadshus och som har en användbar total golvyta som överstiger 750 m² ska organet bedöma om det är genomförbart att använda avtal om energiprestanda och andra prestandabaserade energitjänster.

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.7 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd att det ska införas en ny paragraf, 25 k §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 k § En anmälan där en energieffektivitetsbedömning ska utföras enligt 5 § lagen (SFS) om energieffektivitet först, ska utöver det som anges i 25 § innehålla en redovisning av slutsatserna i en sådan energieffektivitetsbedömning.

Ikraftträdande

Datum
2024-09-24

Denna förordning träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.8 Förslag till förordning om ändring av förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur att 1, 4 och 7 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Inom varje län ska det upprättas en länsplan till ledning när medel för investeringar och förbättringsåtgärder ska fördelas. Länsplanen ska, med hänsyn till de regionala förutsättningarna, bidra till att de transportpolitiska målen uppnås. Om det bedöms ändamålsenligt får en gemensam plan för två eller flera län upprättas.

Inom varje län ska det upprättas en länsplan till ledning när medel för investeringar och förbättringsåtgärder ska fördelas. Länsplanen ska, med hänsyn till de regionala förutsättningarna *och principen om energieffektivitet först enligt lagen (SFS) om energieffektivitet först*, bidra till att de transportpolitiska målen uppnås *och, i samma syfte bidra till och passa in i ett transporteffektivt samhälle där trafikarbetet med personbil, lastbil och inrikes flyg minskar*. Om det bedöms ändamålsenligt får en gemensam plan för två eller flera län upprättas.

Regionerna upprättar planen. Vad som sägs i denna förordning om regioner gäller också Gotlands kommun.

4 §

Länsplanen ska ange

1. standard på anläggningarna,

Datum
2024-09-24

2. den inriktning på åtgärder enligt 3 och 3 a §§ som bedöms ha störst effekt för att nå de transportpolitiska målen,

2. den inriktning på åtgärder enligt 3 och 3 a §§ som *med utgångspunkt i 1 §, ett trafikslagsövergripande helhetsperspektiv på transportsystemet och fyrstegsprincipen* bedöms ha störst effekt för att nå de transportpolitiska målen,

3. redovisning av de objekt som beräknas kosta minst 25 miljoner kronor och som bedöms bli utförda under planens giltighetstid,

4. redovisning av åtgärdernas beräknade kostnader,

5. redovisning av överenskommelser om icke-statlig medfinansiering,

6. redovisning av beräknade årliga medel i statlig medfinansiering för olika ändamål, *och*

7. en bedömning som innefattar redovisning av inverkan på de transportpolitiska målen.

6. redovisning av beräknade årliga medel i statlig medfinansiering för olika ändamål,

7. en bedömning som innefattar redovisning av inverkan på de transportpolitiska målen, *och*

8. *en bedömning av om regionala infrastrukturobjekt som omfattas av planen och har beslutats i tidigare länsplaner men inte byggstartats, följer planens inriktning enligt 2.*

7 §

Trafikverket ska lämna underlag till länsplanen. Underlaget ska avse gällande nationella planeringsförutsättningar och ange inriktningsmål inom respektive trafikslag samt vilka särskilda regionala aspekter som bör beaktas.

Datum
2024-09-24

Trafikverket ska dessutom lämna förslag till vilka regionala infrastrukturobjekt som bör genomföras och lämna en redovisning av objektens beräknade kostnader. Regionen ska också begära in förslag om vilka objekt som bör utföras i länet från regionala kollektivtrafikmyndigheter, kommuner, länsstyrelsen och andra berörda myndigheter.

Trafikverket ska dessutom lämna förslag till vilka regionala infrastrukturobjekt *och åtgärder* som bör genomföras och lämna en redovisning av objektens *och åtgärdernas* beräknade kostnader. Regionen ska också begära in förslag om vilka objekt *och åtgärder* som bör utföras i länet från regionala kollektivtrafikmyndigheter, kommuner, länsstyrelsen och andra berörda myndigheter.

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 11 oktober 2025 och tillämpas första gången på de länsplaner för regional transportinfrastruktur som upprättas och fastställs för åren 2026–2037.

2.9 Förslag till förordning om ändring av förordningen (2007:1119) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2007:1119) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät att 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) har till uppgift att på ett affärsmässigt sätt förvalta, driva och utveckla ett kostnadseffektivt, driftsäkert och miljöanpassat kraftöverföringssystem, sälja överföringskapacitet samt i övrigt bedriva verksamheter som är anknutna till kraftöverföringssystemet.

Föreslagen lydelse

1 §

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) har till uppgift att på ett affärsmässigt sätt, *med beaktande av principen om energieffektivitet först enligt lagen (SFS) om energieffektivitet först*, förvalta, driva och utveckla ett kostnadseffektivt, driftsäkert och miljöanpassat kraftöverföringssystem, sälja överföringskapacitet samt i övrigt bedriva verksamheter som är anknutna till kraftöverföringssystemet.

Datum
2024-09-24

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.10 Förslag till förordning om ändring av förordningen (2009:236) om en nationell plan för transportinfrastruktur

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2009:236) om en nationell plan för transportinfrastruktur att 1, 4 och 7 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Till ledning för fördelning av statliga medel ska Trafikverket upprätta en nationell plan för transportinfrastruktur. Planen ska vara trafikslagsövergripande.

Till ledning för fördelning av statliga medel ska Trafikverket upprätta en *trafikslagsövergripande* nationell plan för transportinfrastruktur. Planen ska, *med hänsyn till principen om energieffektivitet först enligt lagen (SFS) om energieffektivitet först*, bidra till att de transportpolitiska målen uppnås *och, i samma syfte bidra till och passa in i ett transporteffektivt samhälle där trafikarbetet med personbil, lastbil och inrikes flyg minskar.*

4 §

Planen ska ange

1. den inriktning på investeringar och förbättringsåtgärder som bedöms ha störst effekt för att uppnå de transportpolitiska målen,
2. inriktningen på drift och underhåll inklusive åtgärder för tjälsäkring, bärighet och rekonstruktion,
3. inriktningen på åtgärder för förbättrad miljö i anslutning till de statliga väg- och järnvägsnäten,
4. inriktningen på sektorsåtgärder,
5. inriktningen på investeringar i sådana anläggningar och rullande materiel som avses i 2 § 2, 3 och 9 förordningen (2009:237) om statlig medfinansiering till vissa regionala kollektivtrafikanläggningar,

Datum
2024-09-24

6. en redovisning av inverkan på de transportpolitiska målen,

6. en redovisning av inverkan på de transportpolitiska målen, och

7. en bedömning av om nationella infrastrukturobjekt som omfattas av planen och har beslutats i tidigare nationella planer för transportinfrastruktur men inte byggstartats, följer planens inriktning enligt 1.

Inriktningen enligt första stycket 1–4 ska bestämmas med utgångspunkt i 1 §, ett trafikslagsövergripande helhetsperspektiv på transportsystemet och fyrstegsprincipen.

Planen ska innehålla en tydlig beskrivning av de förväntade effekterna för transportsystemet som helhet samt en redogörelse för strategiska överväganden när det gäller vad som anges i första stycket 1–4.

7 §

När den nationella planen för transportinfrastruktur har upprättats ska yttranden över planen inhämtas från

1. berörda statliga myndigheter,
2. länsstyrelserna,
3. de som upprättar och fastställer länsplaner för regional transportinfrastruktur,
4. organisationer, och
5. andra som kan ha ett väsentligt intresse av den.

Trafikanalys ska i sitt yttrande särskilt granska om planen följer principen om energieffektivitet först.

Kommunerna ska ges tillfälle att yttra sig över planen.

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 11 oktober 2025 och tillämpas första gången på den nationella plan för transportinfrastruktur som upprättas och fastställs för åren 2026–2037.

Datum
2024-09-24

2.11 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:237) om statlig medfinansiering till vissa regionala kollektivtrafikanläggningar m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2009:237) om statlig medfinansiering till vissa regionala kollektivtrafikanläggningar m.m. att 1 och 2 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna förordning innehåller bestämmelser om statlig medfinansiering till

1. regionala kollektivtrafikmyndigheter enligt lagen (2010:1065) om kollektivtrafik för investeringar i

a. regionala kollektivtrafikanläggningar,

b. rullande materiel för regional kollektivtrafik på järnväg, tunnelbana och spårväg med de begränsningar som framgår av 2 § 9, samt

c. fartyg som i regional kollektivtrafik transporterar personer och gods,

2. regionala kollektivtrafikmyndigheter för åtgärder som ökar tillgängligheten för funktionshindrade resenärer utöver vad som följer av de föreskrifter om handikappanpassning som Trafikverket har meddelat med stöd av 4 § förordningen (1980:398) om handikappanpassad kollektivtrafik eller de krav i fråga om tillgänglighet som kan ställas med stöd av plan- och bygglagen (2010:900),

3. kommuner eller andra organ för byggande av flygplatsanläggningar med annan huvudman än staten,

4. kommuner för åtgärder för förbättrad miljö och trafiksäkerhet på kommunala vägar och gator i den mån dessa åtgärder går utöver vad som omfattas av gällande kommunalt ansvar i dessa hänseenden.

4. kommuner för åtgärder för förbättrad miljö och trafiksäkerhet på kommunala vägar och gator i den mån dessa åtgärder går utöver vad som omfattas av gällande kommunalt ansvar i dessa hänseenden,

5. kommuner och regioner för åtgärder som kan minska behovet av nybyggnation eller ombyggnationer av transportinfrastruktur.

2 §

Datum
2024-09-24

Statlig medfinansiering får beviljas för

1. byggande av väg- och gatuanläggningar för regional kollektivtrafik som tillgodoser ett allmänt kommunikationsbehov,
2. byggande av spåranläggningar för regional kollektivtrafik som tillgodoser ett allmänt kommunikationsbehov,
3. byggande av stationer, terminaler, vänthallar, hållplatser och andra liknande anläggningar för trafikanternas behov vid regionalt kollektivt resande,
4. byggande av flygplatsanläggningar som tillgodoser ett allmänt kommunikationsbehov,
5. transportinformatik eller fysiska åtgärder för förbättrad miljö och trafiksäkerhet på kommunala vägar och gator,
6. åtgärder för ökad tillgänglighet i kollektivtrafiken för funktionshindrade resenärer i fråga om kollektivtrafikfordon, terminaler, hållplatser eller andra anläggningar i anslutning till dessa samt investeringar i reseinformationsanläggningar som underlättar funktionshindrades resor,
7. byggande av kajanläggningar för fartyg som i regional kollektivtrafik transporterar personer och gods och som tillgodoser ett allmänt kommunikationsbehov,

8. investeringar i fartyg som i regional kollektivtrafik transporterar personer och gods och som tillgodoser ett allmänt kommunikationsbehov, *samt*
 9. investeringar i sådan rullande materiel för regional kollektivtrafik på järnväg, tunnelbana eller spårväg som utpekats i den banhållningsplan som fastställts för 2004–2015 så länge det finns kvar anslagna medel för ändamålet.

8. investeringar i fartyg som i regional kollektivtrafik transporterar personer och gods och som tillgodoser ett allmänt kommunikationsbehov,
 9. investeringar i sådan rullande materiel för regional kollektivtrafik på järnväg, tunnelbana eller spårväg som utpekats i den banhållningsplan som fastställts för 2004–2015 så länge det finns kvar anslagna medel för ändamålet, *samt*
10. åtgärder som kan minska behovet av nybyggnation eller ombyggnationer av transportinfrastruktur genom att påverka transportefterfrågan, val av transportsätt eller genom en effektivare användning av befintlig transportinfrastruktur.

Datum
2024-09-24

Medfinansiering enligt första stycket 6 får beviljas under förutsättning att nödvändig samordning skett mellan ett trafikförsörjningsprogram för den regionala kollektivtrafiken och ett trafikförsörjningsprogram för färdtjänst och riksfärdtjänst.

Medfinansiering enligt första stycket 9 får beviljas för investeringar, miljöförbättrande åtgärder i fråga om emission och buller samt hyreskostnader. Medfinansiering till anläggningar, kollektivtrafikfordon och fartyg får beviljas för investeringar, förbättringsåtgärder och hyreskostnader.

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.12 Förslag till förordning om ändring av förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter att 3 och 11 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

En myndighet som anges i 22–32 §§ ska inom ramen för sitt ordinarie uppdrag ha ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet så att man tar hänsyn till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt.

En myndighet som anges i 22–32 §§ ska inom ramen för sitt ordinarie uppdrag ha ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet så att man tar hänsyn till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt *och så att verksamheten följer principen om energieffektivitet först enligt lagen (SFS) om energieffektivitet först.*

Datum
2024-09-24

En myndighet som ska ha ett miljöledningssystem och vars verksamhet medför en betydande miljöpåverkan bör

1. registrera sig enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1221/2009 av den 25 november 2009 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas) och om upphävande av förordning (EG) nr 761/2001 och kommissionens beslut 2001/681/EG och 2006/193/EG, eller

2. certifiera sig enligt standarden ISO 14001.

Om det av 22–32 §§ framgår att myndigheten får ha ett förenklat miljöledningssystem, är det tillräckligt att miljöledningssystemet avser verksamhetens direkta miljöpåverkan.

11 §

1. säkerställer att miljöpolicyn och gällande miljöregler följs,

1. säkerställer att miljöpolicyn, *principen om energieffektivitet först* och gällande miljöregler följs,

2. bidrar till att minska negativ miljöpåverkan så långt möjligt, och

3. bidrar till att nå myndighetens miljömål.

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.13 Förslag till förordning om ändring av förordningen (2010:185) med instruktion för Trafikverket

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2010:185) med instruktion för Trafikverket att 1, 2, 3 och 8 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Datum
2024-09-24

Trafikverket ska med utgångspunkt i ett trafikslagsövergripande perspektiv ansvara för den långsiktiga *infrastrukturplaneringen* för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar. Trafikverket får även, efter överenskommelse med Sjöfartsverket, ansvara för genomförandet av infrastrukturprojekt i farleder, slussar och kanaler.

Trafikverket ska med utgångspunkt i ett trafikslagsövergripande perspektiv ansvara för den långsiktiga *transportplaneringen* för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar. Trafikverket får även, efter överenskommelse med Sjöfartsverket, ansvara för genomförandet av infrastrukturprojekt i farleder, slussar och kanaler. *Trafikverket ska också planera, finansiera och genomföra åtgärder som kan påverka transportefterfrågan, val av transportsätt eller som ger effektivare användning av befintlig transportinfrastruktur. Sådana åtgärder kan vara fristående eller utgöra delar av objekt.*

Trafikverket ska verka för en grundläggande tillgänglighet i den interregionala kollektivtrafiken.

Trafikverket ska med utgångspunkt i ett samhällsbyggnadsperspektiv skapa förutsättningar för ett samhällsekonomiskt effektivt, internationellt konkurrenskraftigt och långsiktigt hållbart transportsystem.

Trafikverket ska med utgångspunkt i ett samhällsbyggnadsperspektiv skapa förutsättningar för ett samhällsekonomiskt effektivt, internationellt konkurrenskraftigt och långsiktigt hållbart transportsystem *i linje med principen om energieffektivitet först enligt lagen (SFS) om energieffektivitet först.* Trafikverket ska verka för att de transportpolitiska målen uppnås *och, i samma syfte, för ett transporteffektivt samhälle där trafikarbetet med personbil, lastbil och inrikes flyg minskar.*

Trafikverket ska verka för att de transportpolitiska målen uppnås.

Datum
2024-09-24

Trafikverket ska

1. svara för frågor om väganordningars tekniska utförande,
2. inhämta och sammanställa uppgifter från samtliga infrastrukturförvaltare och tjänsteleverantörer för att beskriva det samlade svenska järnvägsnätet,
3. inhämta och sprida kunskap och information om tillgänglighet, framkomlighet, miljö, hälsa och säkerhet inom sitt ansvarsområde,
4. utveckla, förvalta och tillämpa metoder och modeller för samhällsekonomiska analyser inom transportområdet, inklusive efterkalkylering och successiv kalkylering,

5. ta fram och tillhandahålla aktuella trafikprognoser,

5. i samverkan med andra aktörer ta fram och tillhandahålla aktuella scenarier för trafikutvecklingen till grund för transportplaneringen och strategiska miljöbedömningar inom transportplaneringen,

6. genomföra djupstudier av samtliga vägtrafikolyckor som har medfört att någon har avlidit,
7. svara för forskning och innovation som motiveras av myndighetens uppgifter,
8. följa, dokumentera och på regeringens uppdrag finansiera forskning och innovation inom transportområdet,
9. vara infrastrukturförvaltare för det järnvägsnät som tillhör staten, om inte något annat beslutats,
10. i sin roll som beställare särskilt verka för att produktivitet, innovation och effektivitet på marknaderna för investeringar, drift och underhåll ökar,
11. ha väl fungerande rutiner, arbetssätt och samverkansformer som tillvaratar och möjliggör nationellt, regionalt och lokalt inflytande,
12. verka för kollektivtrafikens utveckling, till exempel genom att ge de regionala kollektivtrafikmyndigheterna råd och stöd i fråga om utformningen av de trafikförsörjningsprogram som avses i 2 kap. 8 § lagen (2010:1065) om kollektivtrafik,
13. medverka i genomförandet av det regionala tillväxtarbetet,
14. genom ett särskilt beslutsorgan inom Trafikverket pröva frågor om statligt bidrag till svensk sjöfart,
15. genom överenskommelser med flygplatshållare säkerställa att det finns ett nationellt nät av flygplatser som upprätthåller en grundläggande beredskap för att samhällsviktiga transporter ska kunna utföras, och

Datum
2024-09-24

16. i den långsiktiga
infrastrukturplaneringen för
vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och
luftfart stegvis analysera val av
åtgärder genom att överväga

16. i den långsiktiga
transportplaneringen för vägtrafik,
järnvägstrafik, sjöfart och luftfart
stegvis analysera val av åtgärder
genom att överväga

- a) åtgärder som kan påverka transportefterfrågan och val av transportsätt,
- b) åtgärder som ger effektivare användning av befintlig infrastruktur,
- c) begränsade ombyggnationer, och d) nyinvesteringar eller större ombyggnationer.

3 §

Trafikverket ska samverka med andra aktörer och därvid vidta åtgärder i syfte att nå de transportpolitiska målen. De åtgärder som vidtas ska på ett effektivt sätt bidra till måluppfyllelsen.

Trafikverket ska stödja andra aktörer i deras arbete med åtgärder som kan påverka transportefterfrågan, val av transportsätt eller som ger effektivare användning av befintlig transportinfrastruktur.

Trafikverket ska årligen till regeringen redovisa de åtgärder som vidtagits enligt första *stycket*, samt deras kostnader och effekter.

Trafikverket ska årligen till regeringen redovisa de åtgärder som vidtagits enligt första *och andra styckena*, samt deras kostnader och effekter.

8 §

Trafikverket ska

1. bidra med underlag till planeringsansvariga myndigheter och organ i arbetet med länsplaner för regional transportinfrastruktur,

1. bidra med underlag till planeringsansvariga myndigheter och organ i arbetet med länsplaner för regional transportinfrastruktur *och bistå dem när de utarbetar regionalt anpassade scenarier för trafikutvecklingen,*

Datum
2024-09-24

2. särskilt samverka med Sjöfartsverket vid framtagande och genomförande av den nationella planen för transportinfrastruktur och i arbetet med ansökningar om TEN-T-bidrag, och
3. vid fullgörandet av de uppgifter som anges i 2 § 8 samverka med Luftfartsverket och Sjöfartsverket i frågor som rör respektive myndighets område.

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.14 Förslag till förordning om ändring av förordningen (2010:186) med instruktion för Trafikanalys

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2010:186) med instruktion för Trafikanalys att 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Trafikanalys har till huvuduppgift att, med utgångspunkt i de transportpolitiska målen, utvärdera och analysera samt redovisa effekter av föreslagna och genomförda åtgärder inom transportområdet. Vidare ska myndigheten ansvara för att samla in, sammanställa och sprida statistik på transportområdet.

Trafikanalys har till huvuduppgift att, med utgångspunkt i de transportpolitiska målen *och principen om energieffektivitet först enligt lagen (SFS) om energieffektivitet först*, utvärdera och analysera samt redovisa effekter av föreslagna och genomförda åtgärder inom transportområdet. Vidare ska myndigheten ansvara för att samla in, sammanställa och sprida statistik på transportområdet.

Myndigheten ska inom sitt ansvarsområde bistå regeringen med underlag och rekommendationer.

2 §

Trafikanalys ska

1. svara för resvane- och varuflödesundersökningar,
2. göra regelbundna beskrivningar av utvecklingen inom transportområdet,
3. bedriva omvärldsbevakning och omvärldsanalys inom transportområdet, särskilt med tonvikt på transportsystemets utveckling i Europeiska unionen och dess effekter för Sverige,

Datum
2024-09-24

4. kontinuerligt följa Trafikverkets arbete med att utveckla modeller för samhällsekonomiska analyser och följa den internationella modellutvecklingen på området, *samt*

5. årligen följa den svenska sjöfartens internationella konkurrens-situation och vartannat år utvärdera effekterna av stödet till svensk sjöfart.

4. kontinuerligt följa Trafikverkets arbete med att utveckla modeller för samhällsekonomiska analyser och följa den internationella modellutvecklingen på området,

5. granska Trafikverkets nationella plan för transportinfrastruktur utifrån principen om energieffektivitet först, *samt*

6. årligen följa den svenska sjöfartens internationella konkurrens-situation och vartannat år utvärdera effekterna av stödet till svensk sjöfart.

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.15 Förslag till förordning om ändring av förordningen (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet att 2 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Statens energimyndighet ska inom sitt verksamhetsområde

1. verka för att de energi- och klimatpolitiska målen samt målen för forskning och innovation inom energiområdet som riksdagen antagit uppnås,

2. verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riksdagen har fastställt uppnås och vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling,

3. bidra i arbetet med omställningen till ett ekologiskt uthålligt energisystem och verka för en ökad tillförsel och användning av fossilfria energikällor och för en effektivare energianvändning,

Datum

2024-09-24

4. bidra i arbetet med omställningen av elsystemet som även kan möjliggöra för nya användningsområden av el,

5. medverka i det arbete som regeringen bedriver inom Europeiska unionen och internationellt för begränsad klimatpåverkan och bidra med expertkunskap och underlag, tidigt göra konsekvensanalyser, bistå Regeringskansliet med att tillvarata Sveriges intressen i de internationella klimat- och energifonder som Sverige deltar i samt tillsammans med Naturvårdsverket delta i arbetet med att genomföra och föreslå förbättringar av Europeiska unionens system för handel med utsläppsrätter samt löpande informera verksamhetsutövare och allmänheten om systemet,

6. genomföra internationella klimatinvesteringar genom att delta i och förvärva verifierade utsläppsminskningenheter inom ramen för samarbeten enligt artikel 6.2 i Parisavtalet eller i enlighet med den mekanism som inrättats genom artikel 6.4 i Parisavtalet,

7. främja forskning och innovation i form av en strategiskt utformad samlad insats som spänner över hela innovationssystemet, i nära samverkan med, och som komplement till, övriga energipolitiska insatser och andra styrmedel som syftar till att nå klimat- och energimål samt energirelaterade miljöpolitiska mål,

4. arbeta utifrån principen om energieffektivitet först enligt lagen (SFS) om energieffektivitet först,

5. bidra i arbetet med omställningen av elsystemet som även kan möjliggöra för nya användningsområden av el,

6. medverka i det arbete som regeringen bedriver inom Europeiska unionen och internationellt för begränsad klimatpåverkan och bidra med expertkunskap och underlag, tidigt göra konsekvensanalyser, bistå Regeringskansliet med att tillvarata Sveriges intressen i de internationella klimat- och energifonder som Sverige deltar i samt tillsammans med Naturvårdsverket delta i arbetet med att genomföra och föreslå förbättringar av Europeiska unionens system för handel med utsläppsrätter samt löpande informera verksamhetsutövare och allmänheten om systemet,

7. genomföra internationella klimatinvesteringar genom att delta i och förvärva verifierade utsläppsminskningenheter inom ramen för samarbeten enligt artikel 6.2 i Parisavtalet eller i enlighet med den mekanism som inrättats genom artikel 6.4 i Parisavtalet,

8. främja forskning och innovation i form av en strategiskt utformad samlad insats som spänner över hela innovationssystemet, i nära samverkan med, och som komplement till, övriga energipolitiska insatser och andra styrmedel som syftar till att nå klimat- och energimål samt energirelaterade miljöpolitiska mål,

8. främja kommersialisering av forskningsresultat och spridning av nya produkter, processer och tjänster,

9. integrera ett jämställdhetsperspektiv i myndighetens verksamhet och främja jämställdhet vid fördelning av medel för forsknings- och innovationsverksamhet,

10. verka för att ett köns- och genusperspektiv inkluderas i den forsknings- och innovationsverksamhet som myndigheten finansierar, när det är tillämpligt,

11. bevaka och analysera energimarknadernas och energisystemets utveckling och deras inverkan på och betydelse för miljö och klimat samt näringslivets konkurrenskraft och den ekonomiska tillväxten,

12. skapa förutsättningar för en väl planerad och resurseffektiv vindkraftsutbyggnad, höja kunskapen om vindkraftens egenskaper och möjligheter samt dess roll i samhällsutvecklingen och bidra till en ökad förståelse och dialog för att skapa möjligheter till ökad samexistens mellan vindkraft och andra samhällsintressen,

13. planera, samordna och, i den utsträckning som regeringen föreskriver, genomföra ransoneringar och andra regleringar som gäller användning av energi,

14. medverka i genomförandet av det regionala tillväxtarbetet med utgångspunkt i förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete och i enlighet med prioriteringarna i

9. främja kommersialisering av forskningsresultat och spridning av nya produkter, processer och tjänster,

10. integrera ett jämställdhetsperspektiv i myndighetens verksamhet och främja jämställdhet vid fördelning av medel för forsknings- och innovationsverksamhet,

11. verka för att ett köns- och genusperspektiv inkluderas i den forsknings- och innovationsverksamhet som myndigheten finansierar, när det är tillämpligt,

12. bevaka och analysera energimarknadernas och energisystemets utveckling och deras inverkan på och betydelse för miljö och klimat samt näringslivets konkurrenskraft och den ekonomiska tillväxten,

13. skapa förutsättningar för en väl planerad och resurseffektiv vindkraftsutbyggnad, höja kunskapen om vindkraftens egenskaper och möjligheter samt dess roll i samhällsutvecklingen och bidra till en ökad förståelse och dialog för att skapa möjligheter till ökad samexistens mellan vindkraft och andra samhällsintressen,

14. planera, samordna och, i den utsträckning som regeringen föreskriver, genomföra ransoneringar och andra regleringar som gäller användning av energi,

15. medverka i genomförandet av det regionala tillväxtarbetet med utgångspunkt i förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete och i enlighet med prioriteringarna i

Datum
2024-09-24

den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft,

15. underlätta och delta i genomförandet av riskkapitalsatsningen inom ramen för det nationella regionalfondsprogrammet,

16. följa den internationella utvecklingen och främja svenskt deltagande i internationellt samarbete,

17. se till att regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag,

18. beakta konsumentaspekter vid myndighetens testverksamhet för energieffektiva produkter, och

19. ansvara för vägledning och information.

den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft,

16. underlätta och delta i genomförandet av riskkapitalsatsningen inom ramen för det nationella regionalfondsprogrammet,

17. följa den internationella utvecklingen och främja svenskt deltagande i internationellt samarbete,

18. se till att regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag,

19. beakta konsumentaspekter vid myndighetens testverksamhet för energieffektiva produkter, och

20. ansvara för vägledning och information.

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.16 Förslag till förordning om ändring av förordningen (2016:742) med instruktion för Energimarknadsinspektionen

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2016:742) med instruktion för Energimarknadsinspektionen att 7 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Energimarknadsinspektionen ska

1. inom sitt verksamhetsområde verka för att stärka el-, naturgas- och fjärrvärmekundernas ställning och möjliggöra aktiva val genom lättillgänglig och tillförlitlig information,

2. främja energikonsumeters rättigheter genom att samarbeta med Konsumentverket för att samordna svar som avser Europeiska kommissionens checklista, offentliggöra checklistan och hålla den aktuell,

Datum
2024-09-24

3. se till att det finns en gemensam kontaktpunkt där konsumenterna av el och naturgas kan få tillgång till all nödvändig information om sina rättigheter, lagstiftningen och möjligheter till tvistlösning, och

3. se till att det finns en gemensam kontaktpunkt där konsumenterna av el, fjärrvärme och naturgas kan få tillgång till all nödvändig information om sina rättigheter, lagstiftningen och möjligheter till tvistlösning, och

4. ta fram och tillhandahålla jämförelseverktyg som uppfyller kraven i artikel 14.1 i direktiv 2019/944.

8 §

När Energimarknadsinspektionen fullgör sina uppgifter enligt 1–7 §§ ska den ta särskild hänsyn till utsatta kunders ställning på el- och naturgasmarknaderna.

Med utsatta kunder avses personer som varaktigt saknar förmåga att betala för den el eller naturgas som överförs eller levereras till dem för ändamål som faller utanför näringsverksamhet.

Med utsatta kunder avses personer som varaktigt saknar förmåga att betala för den el, fjärrvärme eller naturgas som överförs eller levereras till dem för ändamål som faller utanför näringsverksamhet.

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.17 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion att 5 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Datum
2024-09-24

Länsstyrelsen ska vidare

1. integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta kvinnors och mäns samt flickors och pojkars villkor,
2. genomgående analysera och presentera individbaserad statistik med kön som övergripande indelningsgrund, om det inte finns särskilda skäl om detta,
3. vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och då ta särskild hänsyn till barns bästa,
4. vid samråd, beslut och andra åtgärder verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning,
5. integrera de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta rättigheterna i den egna verksamheten, särskilt skyddet mot diskriminering,
6. verka för att det av riksdagen fastställda nationella folkhälsomålet uppnås genom att folkhälsan beaktas inom länsstyrelsernas arbete med bl.a. regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak,
7. i sin verksamhet verka för att förenkla för företag,

8. samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat, *och*
9. i sin verksamhet verka för att behovet av bostäder tillgodoses.

8. samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat,
9. i sin verksamhet verka för att behovet av bostäder tillgodoses,
10. *säkerställa tillämpningen av principen av energieffektivitet först enligt lagen (SFS) om energieffektivitet först, och*
10. *verka för att de transportpolitiska målen nås, och i samma syfte, verka för ett transporteffektivt samhälle där trafikarbetet med personbil, lastbil och inrikes flyg minskar.*

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.18 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2022:208) med instruktion för Boverket

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2022:208) med instruktion för Boverket att 3 § ska ha följande lydelse.

Datum
2024-09-24

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde verka för

1. en ökad kunskap hos kommuner, regioner, statliga myndigheter och andra berörda,

2. en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling, *och*

3. att det generationsmål för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling.

2. en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling,

3. att det generationsmål för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling, *och*

4. *principen om energieffektivitet först enligt lagen (SFS) om energieffektivitet först.*

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 11 oktober 2025.

2.19 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar att 7 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Konsekvensutredningen ska innehålla en analys av det förslag som lämnas eller det beslut som avses att fattas. Analysen ska bestå av

1. en beskrivning och beräkning av förslagets eller beslutets kostnader och intäkter för staten, kommuner, regioner, företag och andra enskilda,

2. en beskrivning och, om möjligt, en beräkning av andra relevanta konsekvenser än sådana som anges i 1,

Datum
2024-09-24

3. en redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget eller beslutet inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte, 4. en bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser, och 5. en beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget eller beslutet kan utvärderas.	<i>3. en beskrivning av hur ovan beskrivna konsekvenser fördelas mellan olika relevanta grupper, ifall beaktansvärda fördelningseffekter kan förutses,</i> 4. en redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget eller beslutet inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte, 5. en bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser, och 6. en beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget eller beslutet kan utvärderas.

Vid framtagandet av analysen bör hänsyn tas till den vägledning som Ekonomistyrningsverket ansvarar för enligt 15 §. Om någon del av analysen inte kan göras ska detta motiveras.

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 11 oktober 2025.

3 Beskrivning av och motiv för förslagen

I detta kapitel, liksom i bilaga 1, markeras förändringar i artiklarna med **fetat** för ny text och ~~genomstrukt~~ för struken text i förhållande till tidigare gällande direktiv.

3.1 EED artikel 3

3.1.1 *Artikeln utformning och förändringar i förhållande till tidigare gällande direktiv*

- 1) I enlighet med principen om energieffektivitet först ska medlemsstaterna säkerställa att energieffektivitetslösningar, inbegripet resurser på efterfrågesidan och systemflexibilitet, bedöms vid planerings-, policy- och större investeringsbeslut till ett värde av mer än 100 000 000 EUR vardera eller 175 000 000 EUR för transportinfrastrukturprojekt som rör följande sektorer:
 - a) Energisystem.
 - b) Andra sektorer än energisektorn, i de fall då dessa sektorer påverkar energianvändningen och energieffektiviteten, inbegripet byggnads-, transport-, vatten-, informations- och kommunikationstekniska (IKT) sektorerna, samt jordbruks- och finanssektorerna.
- 2) Senast den 11 oktober 2027 ska kommissionen genomföra en bedömning av de tröskelvärden som fastställs i punkt 1, med målet om en justering nedåt, med beaktande av utvecklingen för ekonomin och energimarknaden. Kommissionen ska, senast den 11 oktober 2028, lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet, som vid behov ska åtföljas av ett lagstiftningsförslag.
- 3) Vid tillämpningen av denna artikel uppmanas medlemsstaterna att beakta kommissionens rekommendation (EU) 2021/1749(38).
- 4) Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna övervakar tillämpningen av principen om energieffektivitet först, inbegripet, vid behov, sektorsintegration och sektorsövergripande effekter, i de fall då policy-, planerings- och investeringsbeslut omfattas av krav på godkännande och övervakning.
- 5) När medlemsstaterna tillämpar principen om energieffektivitet först ska de göra följande:

Datum
2024-09-24

- a) **Främja och, i de fall då kostnads–nyttoanalyser krävs, säkerställa tillämpningen och tillgängliggörandet för allmänheten av kostnad–nyttometoder som tillåter en korrekt bedömning av fördelar, i vidare bemärkelse, med energieffektivitetslösningar, vid behov med beaktande av hela livscykeln och ett långsiktigt perspektiv, system- och kostnadseffektivitet, försörjningstrygghet och kvantifiering ur ett samhälls- och hälsoperspektiv samt ur ett ekonomiskt och klimatneutralt perspektiv, hållbarhet och principer om cirkulär ekonomi i övergången till klimatneutralitet.**
- b) **Ta itu med konsekvenserna för energifattigdomen.**
- c) **Identifiera en eller flera enheter som är ansvariga för att övervaka tillämpningen av principen om energieffektivitet först och den påverkan som regelverk, inbegripet finansiella bestämmelser, planerings-, policy- och större investeringsbeslut, som avses i punkt 1, har på energianvändningen, energieffektiviteten och energisystem.**
- d) **Som ett led i sina integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter lämnats in i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999, rapportera om hur principen om energieffektivitet först beaktats i de nationella och, när så är tillämpligt, regionala och lokala planerings-, policy- och större investeringsbeslut som rör de nationella och regionala energisystemen, inbegripet åtminstone följande:**
 - i) **En bedömning av tillämpningen av och fördelarna med principen om energieffektivitet först i energisystemen, särskilt i förhållande till energianvändningen.**
 - ii) **En förteckning över åtgärder som vidtagits för att avlägsna onödiga rättsliga eller andra hinder för genomförandet av principen om energieffektivitet först och av lösningar på efterfrågesidan, bland annat genom att identifiera nationell lagstiftning och åtgärder som strider mot principen om energieffektivitet först.**
- 6) **Senast den 11 april 2024 ska kommissionen anta riktlinjer som tillhandahåller en gemensam allmän ram, inbegripet tillsyn, för det övervaknings- och rapporteringsförfarande som medlemsstaterna får använda för att utforma de kostnad-nyttometoder som avses i punkt 5 a, i syfte att säkerställa jämförbarhet samtidigt som medlemsstaterna ges möjlighet att anpassa sig till nationella och lokala förhållanden.**

Datum
2024-09-24

3.1.2 *Analys av artikeln*

Principen om energieffektivitet först (hädanefter principen) definieras i förordning (EU) 2018/1999 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder (styrningsförordningen) som ”att inom energiplanering, samt i politiska beslut och investeringsbeslut, ta största möjliga hänsyn till alternativa kostnadseffektiva energieffektivitetsåtgärder till förmån för effektivare energiefterfrågan och energiförsörjning, framför allt med hjälp av kostnadseffektiva energibesparingar i slutanvändningsledet, initiativ till efterfrågefleksibilitet samt effektivare omvandling, överföring och distribution av energi, varvid målen för de respektive besluten fortfarande uppnås”.

I tillämpningen av principen uppmanas medlemsstaterna att beakta kommissionens rekommendation (EU) 2021/1749⁵ (hädanefter ”rekommendationen”). Till stöd för tolkningen av artikeln har kommissionen vidare presenterat ytterligare en rekommendation med riktlinjer⁶ (hädanefter ”riktlinjerna”). Utifrån dessa redogör vi nedan för vår tolkning av artikeln.

Beslut som omfattas

Varken i direktivet eller rekommendationen görs någon uttrycklig avgränsning mellan planerings-, policy- och större investeringsbeslut, men i riktlinjerna utvecklas vad som utmärker planerings-, policy- och större investeringsbeslut. Dessa förklaringar bör dock, enligt riktlinjerna, endast ses som vägledning.

- *Planeringsbeslut* rör strategiska val på hög nivå, exemplifierat med bl a nationella energi- och klimatplaner, nätutvecklingsplaner och nationell transportplanering, men också strategisk verksamhetsplanering.
- *Policybeslut* omfattar beslut som fattas av nationella, regionala och lokala myndigheter. De kan handla om lagar och regelverk, skatter och finansiella stöd eller informations- och andra åtgärder.
- *Större investeringsbeslut* gäller investeringar i fysiska tillgångar såsom energi- eller transportinfrastruktur och byggnadsverk över de angivna beloppsgränserna. Etappvisa infrastrukturprojekt, såsom anläggning av vindkraftparker eller motorvägar, bör enligt riktlinjerna behandlas som ett och samma investeringsbeslut där beloppsgränserna avser de totala kapitalutgifterna.

⁵ Kommissionens rekommendation (EU) 2021/1749 av den 28 september 2021 om energieffektivitet först: från princip till praktik – Riktlinjer och exempel för att genomföra principen i beslutsprocessen inom och utanför energisektorn

⁶ Kommissionens rekommendation av den 29.7.2024 om riktlinjer för tolkningen av artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 vad gäller principen om energieffektivitet först.

Datum
2024-09-24

Vid bedömningen av om ett beslut omfattas av principen eller inte bör hänsyn tas till rekommendationen om att principen måste tillämpas proportionellt beroende på det berörda beslutets sammanhang, mål och effekter.

Sektorer som omfattas

Principen ska tillämpas i alla sektorer i de fall energianvändningen och energieffektiviteten påverkas. Även här gäller att tillämpningen behöver ske proportionellt.

Aktörer som omfattas

Principen som sådan omfattar såväl offentliga som privata aktörer, även om policybeslut endast avser beslut som fattas av offentliga aktörer. Möjligheten att påverka tillämpningen av principen ser dock annorlunda ut för beslut som fattas av offentliga, eller i vart fall reglerade privata aktörer (såsom elnätsbolag) jämfört med privata aktörer som i huvudsak fattar sina beslut på marknadsmässiga grunder. Även om det vore fullt möjligt att föreskriva att även den senare kategorin ska genomföra samhällsekonomiska kostnadsnyttoanalyser inför planeringsbeslut och större investeringsbeslut så är det svårt att se att sådana analyser skulle ge något större genomslag i vilka beslut som fattas om företagsekonomiska incitamenten avviker från vad som vore samhällsekonomiskt lönsamt.⁷ Riktlinjerna (4.6) rekommenderar därför, i stället för obligatoriska bedömningar för denna typ av beslut, incitament som styr mot kostnadseffektiva energieffektivitetslösningar i kombination med trovärdig energi- eller sektorsplanering som ger privata beslutsfattare information om förutsebara policyramar och marknadsförhållanden.

Med ekonomiska incitament som likställer den företagsekonomiska och den samhällsekonomiska lönsamheten bör den privata aktören i princip kunna fatta sina planering- och investeringsbeslut på rent företagsekonomiska grunder och ändå nå ett för samhället effektivt resultat. Detta förutsätter dock ett antal kriterier som inte nödvändigtvis är uppfyllda idag:

- Externa effekter, såsom påverkan på miljö och människors hälsa, behöver vara fullt ut prissatta för den energi och andra resurser som tas i anspråk.
- Sidoeffekter som inte är externa, såsom när en energieffektivitetslösning påverkar inomhusmiljön eller produktiviteten för den aktör som vidtar åtgärden, behöver vara kända av aktören och möjliga att tillgodogöra sig (t ex genom ändrad hyra).

⁷ Dock kan företag av goodwillskäl välja att agera närmare vad som är samhällsekonomiskt lönsamt, även om detta agerande inte förefaller företagsekonomiskt lönsamt i en kalkyl som inte beaktar goodwill.

Datum
2024-09-24

I riktlinjerna (4.5) noteras vidare att kvotpliktsystem för energieffektivitet kan bidra till att energileverantörer tillämpar principen. Ett sådant system kan bidra till att kompensera för skillnader i samhällsekonomisk och företagsekonomisk lönsamhet genom att uttryckligen ge energileverantörerna ett ansvar för att uppnå energibesparingar hos slutanvändarna, på det sätt de finner lämpligt.

Energieffektivitetslösningar som omfattas

Som framgått av definitionen av energieffektivitet först handlar den inte bara om hur mycket energi som används utan också när, då både energibesparingar och efterfrågefleksibilitet kan bidra. Den bakomliggande logiken är att energisystemet (både kapacitet för tillförsel och överföring) behöver dimensioneras efter de mest ansträngda tillfällena, varvid både åtgärder som minskar energianvändningen generellt och sådana som bara minskar den vid de mest ansträngda tillfällena – möjligen genom att flytta användningen till andra tidpunkter – kan minska behovet av kostsamma investeringar i ytterligare kapacitet. Energieffektivitet behöver därför tolkas vidare än gängse definitioner av använd mängd energi i förhållande till uppnådd nytta. Vidare kan nytta inte ses som synonymt med en given temperatur på en given yta, ett visst trafikarbete (körda fordonskilometrar) osv, utan även lösningar som uppnår samma nytta med lägre temperatur, mindre yta, färre fordonskilometrar osv bör kunna övervägas. Detta gäller inte minst transportsektorn, där begreppet *transporteffektivt samhälle* brukar användas i Sverige för att beskriva en ökad energieffektivitet i transportsystemet genom ett minskat trafikarbete med energiintensiva trafikslag som personbil, lastbil och flyg.⁸ Faktum är att rekommendationen även uppmärksammar insatser för ökad cirkularitet och materialeffektivitet, som minskar energianvändningen indirekt genom att minska användningen av material som i sin tur kräver energi vid framställningen.

Den vida tolkningen av begreppet energieffektivitet gör att principen egentligen handlar mer om samhällsekonomisk effektivitet – att använda samhällets resurser på det sätt som ger mest nytta – än energieffektivitet i snäv bemärkelse. Däremot är fokus på just resursen energi, samtidigt som det tydliggörs att även andra samhällsnyttor än minskade kostnader för energi behöver synliggöras i besluten. Principen ligger också nära den s k fyrstegsprincipen i planeringen av transportinfrastruktur, där åtgärder för att påverka efterfrågan på transporter och effektivisera nyttjandet av befintlig infrastruktur ska övervägas innan det blir aktuellt med om- eller nybyggnad.⁹

⁸ Energimyndigheten m fl (2017), SOU 2022:21.

⁹ <https://bransch.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/Planera-och-utreda/Planerings--och-analysmetoder/fyrstegsprincipen/>.

Datum
2024-09-24

Samhällsekonomiska analyser

Direktivet anger att användningen av kostnads-nyttoanalyser ska främjas, men kräver inte att en formell sådan analys ska göras i alla beslut som omfattas av principen. Om en sådan analys ska göras kräver direktivet däremot att medlemsstaterna säkerställer att dessa sker med metoder som tillåter en korrekt bedömning av nyttorna i enlighet med kraven i artikeln, vilket kan kräva att medlemsstaten tillhandahåller sådana metoder och, i fall som reglerar användning av kostnads-nyttoanalyser, reglerar hur dessa ska ske för att möta kraven i artikeln. Vidare behöver samhällsekonomiska analyser ta hänsyn till effekterna på energifattigdom, vilket i riktlinjerna exemplifieras med en särskild bedömning av kostnader och fördelar för utsatta hushåll och låginkomsthushåll. Analysen kan alltså inte bara beskriva kostnader och nyttor på aggregerad nivå utan behöver också säga något om hur dessa fördelas.

Övervakning av principen

Enligt rekommendationen bör medlemsstaterna säkerställa att tillämpningen av principen kontrolleras för beslut som omfattas av krav på godkännande och övervakning. För andra beslut kan däremot ytterligare kontrollförfaranden krävas.

Undanröjande av hinder för principens tillämpning

Medlemsstaterna ska inte bara säkerställa att nya beslut beaktar principen utan också avlägsna eventuella hinder för principens tillämpning som ges av befintliga styrmedel och åtgärder. Detta ska övervakas av ansvarig(a) myndighet(er) och rapporteras i medlemsstaternas nationella energi- och klimatlägesrapporter, inklusive vilka åtgärder som vidtagits för att avlägsna dessa hinder (EED 3.5.d.i). Detta utvecklas i bilagan till rekommendationen (L 350/18):

Även om tillämpningen av principen handlar om att hänsyn tas till specifika faktorer är huvudmålet med principen att genomföra energieffektivitetslösningar närhelst de bedöms vara rätt lösningar. Detta innebär att införlivandet av principen i det politiska beslutsfattandet också bör leda till att de regleringsmässiga och icke-regleringsmässiga hinder som hämmar lönsamheten hos och genomförandet av energieffektivitetslösningar undanröjs. För att alla energieffektiva alternativ ska kunna beaktas måste de olika aktörerna dessutom ha tillräcklig information om de energibesparingar som olika lösningar medför liksom metoder för att bedöma deras sociala, miljömässiga och ekonomiska effekter, kostnader och fördelar.

3.1.3 Förslag till genomförande

I denna delredovisning lämnar vi förslag på genomförande av punkterna 1, 4 och 5 b-c, med beaktande av punkt 3. Punkt 5 a hanteras delvis här, men i de delar

Datum
2024-09-24

som inte kräver författningsändringar avser vi återkomma i slutredovisningen. Punkt 5 d rör uppgifter som ska redovisas i medlemsstaternas integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter. Det har inte på den korta tid som stått till förfogande för detta uppdrag varit möjligt att göra en komplett kartläggning av all nationell lagstiftning och åtgärder som kan strida mot principen och än mindre lämna förslag om hur eventuella identifierade hinder för genomförandet av principen ska avlägsnas. Vi rekommenderar därför att regeringen ger ett separat uppdrag eller tillsätter en särskild utredning med denna uppgift. Övriga punkter i artikeln riktar sig till kommissionen.

Behövs en ny lag?

Många av de beslut som berörs är redan författningsreglerade. För att säkerställa principens genomslag och undvika dubbelarbete för beslut som redan är föremål för någon typ av prövning eller övervakning bör principen införlivas i dessa författningar. Däremot omfattar principen även vissa beslut som idag inte är författningsreglerade. Det finns också ett behov av att säkerställa att principen ges en konsekvent tillämpning i olika sektorer och därför bör vissa gemensamma utgångspunkter definieras i lag och konkretiseras på lägre författningsnivå och i vägledningar.

I genomförandet av vissa bestämmelser ur tidigare EED bedömdes att det saknades en naturlig hemvist för bestämmelserna i befintlig lagstiftning och att en ny lag därför krävdes. Det gäller bl a bestämmelserna om kostnadsnyttoanalyser på energiområdet som till sin karaktär har vissa likheter med principen om energieffektivitet först, men för ett mycket smalare tillämpningsområde. Vi bedömer att även principen om energieffektivitet bör ges en egen lag, till vilken hänvisningar kan läggas in i berörda författningar. För att fullt ut integrera principen i berörda författningar krävs i de flesta fall ytterligare förändringar i dessa utöver rena hänvisningar, vilket utvecklas nedan. För närmare lagtekniska överväganden om den nya lagen och tillhörande förordning, se bilaga 2.

Vilka beslut ska omfattas?

Som framgår av 3.1.1 och 3.1.2 omfattas beslut som fattas av såväl privata som offentliga aktörer, både i energisektorn och i andra sektorer som påverkar energianvändningen och energieffektiviteten. Större investeringsbeslut avgränsas genom uttryckliga beloppsgränser medan definitionen av planerings- och policybeslut får göras med hänsyn till vad som kan anses proportionellt i förhållande till deras påverkan på energianvändning och energieffektivitet. Vi föreslår att besluten förstås enligt följande:

- *Planeringsbeslut* avser beslut om planer som regleras i författning. Sådana planer, som påverkar energianvändningen och energieffektiviteten, omfattar

Datum
2024-09-24

framför allt planer för fysisk planering, transportinfrastruktur och energiinfrastruktur. Sådana planer torde i huvudsak röra sådana strategiska val på hög nivå som beskrivs i kommissionens riktlinjer, men vissa planer skulle möjligen snarare falla in under beskrivningen av policybeslut. Att i det svenska genomförandet betrakta samtliga dessa planer som planeringsbeslut snarare än policybeslut möjliggör dock en enklare integrering i befintlig lagstiftning (se nedan om övervakning av tillämpningen); omfattningen av vilka beslut som träffas blir dock desamma oavsett hur de klassificeras.

- *Policybeslut* avser beslut som fattas av politiska församlingar eller av myndigheter till vilka beslutanderätt har delegerats, på nationell, regional eller kommunal nivå. Policybeslut avser däremot inte beslut som fattas av privata aktörer. Besluten kan både vara sådana som uttryckligen syftar till att påverka energianvändningen och energieffektiviteten eller sådana som, trots andra syften, även påverkar dessa aspekter. Det kan gälla såväl övergripande, strategiska beslut (mål, strategier, riktlinjer osv) som konkreta styrmedel och åtgärder. Principen måste dock tillämpas proportionellt, dvs kraven bör stå i relation till omfattningen av beslutens potentiella påverkan på energianvändning och -effektivitet.
- *Större investeringsbeslut* avser beslut om investeringar i fysiska tillgångar, över de beloppsgränser som framgår av direktivet. För etappvisa investeringar är det den totala investeringen som ska jämföras med beloppsgränsen.

Vilket ansvar har den som fattar beslutet?

Ansvar för att tillämpa principen faller på den som avser att fatta beslutet i fråga. Denne ska undersöka om energieffektivitetslösningar kan bidra till att nå syftet med beslutet på ett mer samhällsekonomiskt effektivt sätt. Vilken typ av energieffektivitetslösningar som kan bli aktuella kommer att variera beroende på vilken typ av beslut det är fråga om och kommer att behöva konkretiseras närmare i föreskrifter och vägledning.

Generellt behöver förutsättningar för och konsekvenser av att göra mer energieffektiva val bedömas vid inköp av och investeringar i olika typer av produkter och tillgångar som påverkar energianvändningen.

Energieffektivitetslösningar begränsas emellertid inte till att välja en mer energieffektiv lösning för en given produkt/tillgång, utan också om att välja en åtgärd som ökar energieffektiviteten i användning, omvandling eller överföring i stället för att bygga ut kapacitet för tillförsel eller överföring.

I planer för utveckling av energi- och transportinfrastruktur bör det t ex övervägas om eventuella kapacitetsbrister kan lösas genom åtgärder som minskar efterfrågan på energi respektive transporter och/eller nyttjar den befintliga infrastrukturen bättre (jämför fyrstegsprincipen inom infrastrukturplaneringen).

Datum
2024-09-24

Bedömningen av möjliga lösningar behöver då anpassas till aktörens rådighet i frågan. Ett elnätbolag har t ex möjlighet att upphandla effektminskningar i stället för att förstärka sitt nät, men däremot saknar t ex Trafikverket rådighet över många av de styrmedel som mest effektivt påverkar efterfrågan på transporter. Detta bör dock inte hindra att aktören i sin bedömning lämnar rekommendationer till berörda aktörer, t ex i fråga om transportplaneringen till regeringen som i slutänden fastställer den nationella planen för transportinfrastrukturen.

I planer för bebyggelse bör, beroende på skalan på planen, energieffektiviteten bedömas inte bara för bebyggelsen som sådan (t ex hur byggnaders utformning och placering påverkar deras energianvändning) utan också hur de påverkar efterfrågan på transporter och dessas energianvändning. Idealt bör även den indirekta påverkan på energianvändningen som sker vid användningen av i synnerhet energiintensiva material bedömas, men här behöver tillämpningen ske på ett proportionellt sätt.

Hur ska övervakningen av principens tillämpning ske?

Som framgått av 3.1.2 bör övervakningen av principens tillämpning där så är möjligt knytas till befintlig prövning och tillsyn av de beslut som berörs.

- Då *planeringsbeslut* definierats som beslut om författningsreglerade planer bör övervakningen regleras i de författningar som reglerar respektive plan.
 - För fysisk planering (regionplan, översiktsplan och detaljplan) har länsstyrelsen redan en granskande roll enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Hushållning med mark, vatten, energi och råvaror är redan ett av de allmänna intressen som ska främjas vid planläggning enligt lagen (2 kap 3 §), men för att fånga den fulla omfattningen av principen samt säkerställa att tillämpningen av principen ingår i länsstyrelsens granskning krävs en uttrycklig hänvisning. Se vidare under *Särskilda överväganden för vissa sektorer och områden*.
 - Planering av transportinfrastruktur omfattar dels den nationella planen, som fastställs av regeringen efter underlag från Trafikverket, och länsplanerna som fastställs av regionerna. Även om planeringsprocessen omfattar inhämtande av synpunkter från ett antal i förordning utpekade aktörer finns ingen aktör som har en uttalad granskande roll, motsvarande länsstyrelsernas roll enligt PBL. För att möjliggöra övervakning av principen behöver därför någon myndighet ges rollen att granska tillämpningen i det underlag som senare fastställs politiskt. För länsplanerna kan det vara lämpligt att ge länsstyrelserna denna roll, i analogi med deras roll enligt PBL. För den nationella planen bör ansvaret läggas på Trafikanalys, som redan har som del av sin

Datum
2024-09-24

instruktion att kontinuerligt följa Trafikverkets arbete med att utveckla modeller för samhällsekonomiska analyser.

- Planering av energiinfrastruktur hanteras av Energimarknadsinspektionen i deras uppdrag om EED artikel 27.¹⁰ Sådana planer berörs alltså inte närmare här.
- Enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska varje kommun ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. Energimyndigheten har i sin redovisning av regeringsuppdraget att utveckla lokal och regional energiplanering (KN2023/03646) föreslagit ett antal förändringar i lagen, med reservation för att ytterligare förändringar kan aktualiseras vid genomförandet av nya EU-direktiv, bl a EED. Bl a föreslås ett granskningsförfarande för planerna, där granskningen t ex skulle kunna utföras av länsstyrelserna. I redovisningen argumenterar myndigheten vidare för att det bör övervägas att införa en liknande energiplanering även på regional nivå.
- De större *investeringsbeslut* som berörs är till sin karaktär sådana att de normalt bör vara föremål för någon form av prövning. Det kan vara tillstånd eller motsvarande enligt miljöbalken, koncession enligt ellagen, fjärrvärmelagen eller naturgaslagen, eller lov enligt PBL. I dessa fall bör prövningen av tillämpningen av principen ske integrerat i prövningen av ärendet som sådant. Större investeringar kan också ske genom offentlig upphandling, som berörs under policybeslut nedan. Det kan dock inte uteslutas att ett investeringsbeslut kan överstiga beloppsgränserna utan att träffas av någon annan lagstiftning, t ex vid etablering av elintensiv men inte miljöfarlig verksamhet i befintliga byggnader. Sådana investeringar behöver därför fångas upp av den nya lagen.
- Flera typer av *policybeslut*, eller snarare beredningen därav, är författningsreglerade.
 - Enligt förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar ska kommittéer och särskilda utredare redovisa en konsekvensutredning för alla förslag som lämnas i ett betänkande. Motsvarande gäller förvaltningsmyndigheter under regeringen som lämnar förslag om att regeringen ska föreslå eller besluta om nya eller ändrade lagar och förordningar eller som själva beslutar om föreskrifter eller allmänna råd. De ”fördelar i vidare bemärkelse” som efterfrågas i EED 3.5.a bör redan omfattas av de generella skrivningarna om vilka konsekvenser som ska beskrivas. Även om närmare vägledning skulle underlätta tillämpningen är detta inget som kräver författningsändringar. Däremot behöver förordningen kompletteras med krav på att beskriva relevanta fördelningseffekter, för att kunna ta itu med eventuella konsekvenser för

¹⁰ <https://regeringen.se/regeringsuppdrag/2024/05/uppdrag-till-energimarknadsinspektionen-att-ta-fram-underlag-for-genomforande-av-artikel-27-i-det-omarbetade-direktivet-om-energieffektivitet/>

energifattigdomen enligt EED 3.5.b. Ett generellt krav på att beskriva fördelningseffekter, även då de inte påverkar energifattigdomen, går visserligen utöver direktivets krav, men svarar bättre mot förordningens generella uppbyggnad.

För att säkerställa att konsekvensutredningarna motsvarar direktivets krav behöver förslag med energirelevans granskas ur detta perspektiv. I gällande förordning om konsekvensutredningar ska myndigheter innan de beslutar om föreskrifter låta Regelrådet granska konsekvensutredningen. För kommittéer och särskilda utredare (liksom för de förslag som tas fram inom regeringskansliet och överhuvudtaget inte regleras av förordningen) förutsätts granskningen i stället ske genom den normala remitteringsprocessen. Då Regelrådets granskning handlar om föreslagna reglers effekter på företag förefaller de inte lämpade att granska om konsekvensutredningen följer principen om energieffektivitet först, så den rollen behöver i så fall läggas på en annan myndighet såsom Energimyndigheten.

En ordning där enskilda aspekter pekas ut särskilt i förordningen och ges en särskild granskning – oavsett om det gäller effekter på företagen, energianvändningen eller något annat – kan dock snabbt bli ohanterlig om många aspekter ska ges en sådan behandling. Ett alternativ är att den myndighet som utses att granska konsekvensutredningarna ges ett bredare mandat än det som Regelrådet har.

Produktivitetskommissionen¹¹ noterar att dagens system tenderar att tillämpas slentrianmässigt och med alltför smalt fokus och föreslår en ny ordning för konsekvensutredningar. I detta förslag övertar Ekonomistyrningsverket (ESV) Regelrådets uppgifter att granska konsekvensutredningar som en del i bredare uppdrag och med ett bredare perspektiv, inklusive samhällsekonomisk analys. Om förslaget genomförs finns förutsättningar att ge ESV i uppdrag att särskilt granska konsekvensutredningarna ur perspektivet energieffektivitet först, som en del av sin bredare granskning, i stället för att ge Energimyndigheten den rollen. Vi lämnar därför inte i denna redovisning något förslag på ändring i förordningen om konsekvensutredningar för att säkerställa att förslagen granskar ur perspektivet energieffektivitet först, men om regeringen inte går vidare med produktivitetskommissionens förslag behöver denna fråga hanteras.

- Statliga myndigheter omfattas normalt av krav på miljöledningssystem enligt förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. Genom ändring i denna förordning bör berörda myndigheter åläggas att tillämpa principen i sin verksamhet. Statliga bolag omfattas däremot inte av förordningen, så för statliga bolag med energirelevans behöver

¹¹ SOU 2024:29.

Datum
2024-09-24

styrningen i stället ske genom ägardirektiv (vilka dock inte utgör författningar och därför inte redovisas här). För myndigheter med en mer central roll i tillämpningen av principen, dvs primärt myndigheter med uppgifter inom energi, infrastrukturplanering och fysisk planering, bör även myndighetens ansvar för principen tydliggöras i respektive myndighetsinstruktion.

- Offentlig upphandling regleras i ett antal författningar (lag (2016:1145) om offentlig upphandling, lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner m fl). Förordningen (2014:480) om myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader genomför vissa krav från tidigare EED, men kommer att behöva uppdateras med anledning av det reviderade EED då kraven utvidgas från statliga myndigheter till alla upphandlande myndigheter och enheter (EED artikel 7). Det görs även andra förändringar i artikeln som behöver genomföras, däribland att upphandlande myndigheter och enheter uttryckligen åläggs att tillämpa principen om energieffektivitet först för offentliga kontrakt och koncessioner över vissa angivna tröskelvärden. Då artikel 7 inte omfattas av detta uppdrag lämnar vi inga förslag för tillämpning av principen på upphandlingsområdet.
- För policybeslut som omfattas av principen men inte är reglerade behövs däremot nya förfaranden införas för att övervaka tillämpningen. I praktiken torde detta framför allt gälla policybeslut som fattas av kommuner och regioner. Dessa bör regleras i den nya lagen om energieffektivitet först, som också bör ge ansvarig myndighet rätt att meddela föreskrifter och vägledning för vad som utgör policybeslut. Vi föreslår att de beslut som omfattas av principen – eller snarare beslutsunderlagen – granskas av länsstyrelsen. Då det kan vara svårt att på förhand avgöra om ett beslut omfattas av principen föreslår vi vidare en möjlighet att begära förhandsbesked om ett beslut omfattas eller ej. Granskningen av att energieffektivitetslösningar beaktats på ett tillfredsställande sätt behöver ske innan beslutet fattas, så för att inte fördröja besluten mer än nödvändigt föreslår vi att prövningen bör ske skyndsamt.

Även idag gällande planerings- och policybeslut kan behöva övervakas så att de inte förhindrar tillämpningen av principen. Detta bör ske genom den inledningsvis föreslagna kartläggningen av lagstiftning och åtgärder som kan strida mot principen.

Särskilda överväganden för vissa sektorer och områden

Förutom de generella bestämmelserna om energieffektivitet först i artikel 3 nämns principen i ytterligare ett antal artiklar för särskilda sektorer/områden.

Datum
2024-09-24

Detta gäller som tidigare nämnts artikel 7, som rör offentlig upphandling, men också värme och kyla (artikel 25) samt omvandling, överföring och distribution av energi (artikel 27). Inga av dessa artiklar omfattas av detta uppdrag, men däremot har vi i detta uppdrag haft en löpande dialog med Energimarknadsinspektionen som parallellt haft i uppdrag att ta fram underlag för genomförande av artikel 27 (KN2024/00978). Specifik reglering för dessa sektorer/områden behandlas inte vidare här.

Principen nämns vidare i skälen till EPBD, så genomförandet av detta direktiv kommer också att bidra till tillämpning av principen i byggnadssektorn. Som namnet antyder har dock EPBD fokus på energiprestandan i själva byggnaderna, snarare än bebyggelsens påverkan på energianvändningen i det omgivande samhället. Med undantag för vissa krav på möjlighet till fordonsladdning och cykelparkering i anslutning till byggnaderna finns inga krav som berör bebyggelsens bidrag till energieffektiva transporter och ett transporteffektivt samhälle.

Även i fråga om själva byggnadernas energianvändning finns en svaghet i att energiprestanda i EPBD – och motsvarande svensk lagstiftning – definieras i förhållande till golvyta. Därmed finns ingen styrning mot ökad energieffektivitet genom att utforma byggnader på ett yteffektivt sätt eller att nyttja befintliga byggnader mer effektivt (t ex genom olika typer av lokaldelning) i stället för att bygga nya. Detta kan kontrasteras mot transportsektorn och dess ovan nämnda fyrstegsprincip.¹² Tvärtom finns det flera hinder för ett mer effektivt nyttjande av befintliga byggnader inom skatte- hyres- samt plan- och bygglagstiftningen som skulle behöva ses över.¹³ Vi rekommenderar att detta ingår i den större översyn av hinder för principen som vi föreslagit ovan.

Som framgått ovan innehåller PBL redan vissa generella bestämmelser om hushållning med mark, vatten, energi och råvaror. För att säkerställa att principen tillämpas fullt ut, samt att detta övervakas av länsstyrelsen under samråd och granskning, bör dock en uttrycklig hänvisning till principen och den nya lagen läggas till i 2.2, samt i de paragrafer som reglerar länsstyrelsens granskning (3.16 och 5.22).

Då vissa, men inte alla, aspekter av principen preciseras i de paragrafer som mer specifikt berör byggnaders lokalisering, placering och utformning (2 kap 5–6 §§) finns det emellertid risk att tillämpningen blir skev, med företräde för de aspekter som uttryckligen preciseras. Detta kan delvis hanteras genom vägledningar till PBL, den nya energieffektivitetslagen eller till annan lagstiftning som lagen om

¹² En fyrstegsprincip för byggnader föreslås av Höjer, M. & Mjörnell, K. (2018).

¹³ Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (2020).

Datum
2024-09-24

kommunal energiplanering, men för tydlighets skulle bör även justeringar göras i PBL.

2 kap 5 § 3 anger att bebyggelse och byggnadsverk ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till möjligheterna att ordna trafik, vattenförsörjning, avlopp, avfallshantering, elektronisk kommunikation samt samhällsservice i övrigt. Detta tillförselorienterade synsätt innebär att bebyggelsen ska lokaliseras så att den efterfrågan på trafik den skapar ska kunna tillgodoses, men formuleringen ställer inga krav på bebyggelsens lokalisering utifrån dess påverkan på efterfrågan på trafik. Trafik bör i stället brytas ut till en egen punkt, med innebörden att bebyggelsen ska lokaliseras till lämplig mark med hänsyn till förutsättningarna för att bidra till transporteffektivt samhälle, samtidigt som den efterfrågan som bebyggelsen ändå ger upphov till kan mötas på ett hållbart sätt.

2 kap 6 § 4 anger att bebyggelse och byggnadsverk ska utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till behovet av hushållning med energi och vatten och av goda klimat- och hygienförhållanden. Egentligen bör även energihushållning genom effektivt utformade och effektivt använda byggnader därmed redan omfattas, men då energieffektivitet hittills förstås i relation till yta och då en obetänksam reglering av byggnaders användning i planbestämmelser kan sätta upp hinder för flexibelt och därmed effektivt nyttjande av byggnader kan det vara lämpligt med förtydliganden. Detta kan ske genom föreskrifter och vägledningar, men även ett tillägg av mark och råvaror i 2 kap 6 § 4, på motsvarande sätt som i 2 kap 3 §, skulle bidra till att synliggöra dessa aspekter.

I planeringen av transportinfrastruktur innebär en tillämpning av principen en planering för ett mer transporteffektivt samhälle. Ett transporteffektivt samhälle är enligt klimaträttutredningen¹⁴ en nödvändig del av transportsektorns klimatomställning, där nuvarande lagstiftning enligt utredningen dock är otillräcklig. Utredningen föreslår därför ändringar både i författningar som reglerar fysisk planering (dvs PBL) och sådana som reglerar transportinfrastrukturplanering, inklusive en följdändring i länsstyrelseinstruktionen.¹⁵ Dessa har inte genomförts och upprepas därför här. När det gäller *medfinansiering av steg 1- och steg 2-åtgärder* har dock Trafikverket fått i uppdrag att föreslå hur villkoren för statlig medfinansiering av samhällsekonomiskt lönsamma och kostnadseffektiva åtgärder i steg 1 och steg 2

¹⁴ SOU 2022:21.

¹⁵ Utredningen föreslår även ändringar i förordningen om stadsmiljöavtal, men detta styrmedel har avvecklats.

Datum
2024-09-24

av fyrstegsprincipen kan förtydligas¹⁶. Beredningen av dessa förslag bör därför med fördel samordnas. I övrigt hänvisas till klimaträttsutredningen för motiveringar och förklaringar.

3.2 EED artikel 22.3 e

3.2.1 Artikelns utformning och förändringar i förhållande till tidigare gällande direktiv

Med avseende på tillämpningen av denna artikel ska de åtgärder som avses i artikel 2 innefatta upprättande av stödjande ramar för sådana marknadsaktörer som de som avses i punkt 1, särskilt för följande:

...

e) Tillhandahållande av gemensamma kontaktpunkter där slutkunder och slutanvändare kan få tillgång till all nödvändig information om sina rättigheter, tillämplig rätt och tillgängliga mekanismer för tvistlösning i händelse av en tvist. Dessa gemensamma kontaktpunkter kan ingå i allmänna konsumentupplysningsställen.

3.2.2 Analys av artikeln

Gemensamma kontaktpunkter där el- och gaskunder kan få information om sina rättigheter, gällande lagstiftning och möjligheter till tvistlösning krävs redan idag enligt annan EU-lagstiftning. I *elmarknadsdirektivet* återfinns idag medlemsländernas skyldigheter att tillhandahålla gemensam kontaktpunkt i artikel 25 och en liknande bestämmelse finns i artikel 3.9 *gasmarnadsdirektivet*.¹⁷

Artikel 25 Gemensamma kontaktpunkter: Medlemsstaterna ska säkerställa att det inrättas gemensamma kontaktpunkter där kunderna kan få tillgång till all nödvändig information om sina rättigheter, tillämplig rätt och tillgängliga mekanismer för tvistlösning i händelse av en tvist. Dessa gemensamma kontaktpunkter kan vara en del av allmänna konsumentupplysningsställen.

Artikel 3.9: Medlemsstaterna ska se till att det inrättas gemensamma kontaktpunkter där konsumenterna kan få tillgång till all nödvändig information om sina rättigheter, gällande lagstiftning och tvistlösningsmöjligheter i händelse

¹⁶ <https://www.regeringen.se/contentassets/4c99fcd9d2f44539ae381746de8f197e/uppdrag-till-trafikverket-att-foresla-hur-villkoren-for-statlig-medfinansiering-av-samhallsekonomiskt-lonsamma-och-kostnadseffektiva-atgarder-i-steg-1-och-steg-2-av-fyrstegsprincipen-kan-fortydligas.pdf>.

¹⁷ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (omarbetning) och EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG.

Datum
2024-09-24

av en tvist. Dessa kontaktpunkter kan vara en del av allmänna konsumentupplysningsställen.

Revideringar av elmarknadsdirektivet och det så kallade gasmarknadspaketet beslutades i maj 2024. I det nya gasmarknadsdirektivet återfinns regleringen om gemensamma kontaktpunkter i artikel 24 och träder i kraft två år efter beslutet. Artikel 25 i elmarknadsdirektivet ser inte ut att påverkas av nu aktuella revideringar. Energimarknadsinspektionen (Ei) har pågående regeringsuppdrag med anledning av revideringarna i direktiven.

I motsats till bestämmelserna i el- och gasmarknadsdirektiven omfattar bestämmelsen i EED 22.3 inte bara el och gas utan också annan energi som säljs till slutkunder och slutanvändare. Strikt talat finns ingen avgränsning till ledningsbunden energi (el, gas och fjärrvärme/fjärrkyla), men då distribution av sådan energi utgör naturliga monopol försätts kunderna i en svagare ställning än kunder som köper bränslen och drivmedel. Köp av bränslen och drivmedel skiljer sig inte principiellt från annan konsumtion och bör därför kunna omfattas av den generella konsumentpolitiken. Däremot bedömer vi att artikeln kräver att det inrättas kontaktpunkter för fjärrvärme (inklusive fjärrkyla) på motsvarande sätt som för el och gas.

3.2.3 Förslag till genomförande

Skyldigheten att säkerställa tillgången till/inrätta kontaktpunkt för el och gas har definierats och framgår av Ei:s instruktion. I förordning (2016:742) med instruktion för Energimarknadsinspektionen 7 § punkt 3 anges att myndigheten ska se till att det finns en gemensam kontaktpunkt där konsumenterna av el och naturgas kan få tillgång till all nödvändig information om sina rättigheter, lagstiftningen och möjligheter till tvistlösning. Sedan 2011 har Ei en överenskommelse med Konsumenternas energimarknadsbyrå¹⁸ (byrån) om att byrån ska verkställa uppgiften som Sveriges kontaktpunkt för el- och gaskonsumenterna.

Ei har enligt instruktionen 7 § punkt 1 också som uppgift att verka för att stärka kundernas ställning och möjliggöra aktiva val genom lättillgänglig och tillförlitlig information. Det gör myndigheten bland annat genom konsumentforumet Konsumentkontakt. Konsumentkontakt arbetar med att svara på frågor och ta emot klagomål från energikunder om el-, gas- och fjärrvärmemarknaderna. Funktionen syftar till att ge god service till allmänheten och vara en effektiv kanal till Ei:s verksamhet. I konsumentforumet samarbetar Ei och byrån.

¹⁸ Byrån ger konsumenterna oberoende och kostnadsfri vägledning i frågor som rör el, gas och fjärrvärme.

Datum
2024-09-24

Efter att ha inhämtat synpunkter från Ei föreslår vi att genomförandet av artikel 22.3 e bygger vidare på utformningen i Ei:s instruktion, så att även fjärrvärme (inkl fjärrkyla) omfattas. Detta stämmer väl med Ei:s uppdrag att verka för att stärka el-, naturgas- och fjärrvärmekundernas ställning samt möjliggöra aktiva val genom lättillgänglig och tillförlitlig information. Det ligger också i linje med Ei:s uppdrag inom fjärrvärmeområdet och pågående regeringsuppdrag att analysera behovet av ett förstärkt kundskydd på fjärrvärmemarknaden samt föreslå och genomföra insatser för att stärka fjärrvärmekundernas ställning.

3.3 EED artikel 24.1

3.3.1 Artikelns utformning och förändringar i förhållande till tidigare gällande direktiv

Utan att det påverkar deras nationella ekonomiska och sociala politik och deras skyldigheter enligt unionsrätten ska medlemsstaterna vidta ändamålsenliga åtgärder för att stärka och skydda personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder.

När de definierar begreppet utsatta kunder enligt artikel 3.3 i direktiv 2009/73/EG och artikel 28.1 i direktiv (EU) 2019/944 ska medlemsstaterna beakta slutanvändarna.

3.3.2 Analys av artikeln

24.1 är den inledande punkten i en ny artikel om ”stärkande och skydd av utsatta kunder och minskande av energifattigdomen”. Artikelns kan sägas utgöra lite av en portalparagraf som sätter tonen för mer konkreta bestämmelser som återfinns i andra punkter i artikeln och i andra artiklar i direktivet och är därmed inte så konkret i vad som förväntas av medlemsstaterna. Dock är artikeln lite mer konkret i fråga om definition av begreppet utsatta kunder. De refererade direktiven – gasmarknadsdirektivet och elmarknadsdirektiven – kräver att medlemsstaterna ska definiera utsatta kunder på gas- respektive elmarknaden. Det nya här är att medlemsstaterna i denna definition även ska beakta slutanvändarna, dvs även användare av gas och el som inte själva har en kundrelation till energileverantören utan som betalar för sin energi genom hyran eller månadsavgiften för bostaden/lokalen.

I skäl 77 uppmanas medlemsstaterna att ”definiera begreppet utsatta kunder, varvid det kan hänvisas till energifattigdom och bland annat föreskrivas förbud mot bortkoppling av dessa kunder från elnätet i kritiska situationer. Begreppet utsatta kunder kan inbegripa inkomstnivå, energiutgifternas andel av den disponibla inkomsten, bostädernas energieffektivitet, kritiskt beroende av

Datum
2024-09-24

elutrustning av hälsoskäl, ålder eller andra kriterier. Detta gör det möjligt för medlemsstaterna att inkludera personer i låginkomsthushåll.”

I skälet tas alltså ett brett perspektiv på utsatta kunder, samtidigt som den konkreta åtgärden som nämns tar fasta på förbund mot bortkoppling, något som enbart torde vara aktuellt för personer som själva betalar för sin el. Vidare behandlar de artiklar som nämner utsatta kunder i nästan samtliga fall gruppen som en del av en bredare grupp som också omfattar åtminstone personer som påverkas av energifattigdom och i flera artiklar även personer i låginkomsthushåll och/eller, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Utsatta kunder förekommer endast självständigt på ett ställe, 24.3 e, som handlar om att främja utsatta kunders aktiva deltagande på energimarknaden och positiva ändringar av deras energikonsumtionsmönster. Aktivt deltagande på energimarknaden torde endast vara aktuellt för personer som själva är kunder på denna marknad (och även om insatser för att främja positiva ändringar av energianvändares konsumtionsmönster även gäller slutanvändare som inte är kunder så återkommer detta på flera håll i direktivet, inte riktat mot utsatta kunder).

Även om artikeln kräver att medlemsstaterna *beaktar* slutanvändarna torde den alltså inte kräva att även slutanvändare som inte är slutkunder uttryckligen *inkluderas* i definitionen, så länge definitionen av energifattigdom och de insatser som riktas mot den sammanlagda målgruppen ”personer som påverkas av energifattigdom och utsatta kunder” gör det.

3.3.3 Förslag till genomförande

Konkreta åtgärder som riktas mot målgruppen för artikeln kommer att redovisas i Energimyndighetens uppdrag att lämna underlag inför genomförandet av EED:s artikel 8, 10 och 24, liksom i slutredovisningen av föreliggande uppdrag. Inom ramen för denna delredovisning hanteras därför enbart definitionen av ”utsatta kunder”.

Utsatta kunder definieras i svensk rätt enbart i Energimarknadsinspektions instruktion, som anger att myndigheten när den fullgör sina uppgifter (enligt 1–7 §§, som i huvudsak handlar om att främja energimarknadernas funktion och energikonsumenternas rättigheter) ska ta särskild hänsyn till utsatta kunders ställning på el- och naturgasmarknaderna. Utsatta kunder definieras i instruktionen som personer som varaktigt saknar förmåga att betala för den el eller naturgas som överförs eller levereras till dem för ändamål som faller utanför näringsverksamhet.

Den svenska definitionen tar alltså enbart fasta på personer som själva betalar för sin el eller naturgas och inte andra slutanvändare. Som framgått ovan behöver

Datum
2024-09-24

detta inte vara ett problem, då definitionen enbart används i Energimarknadsinspektions instruktion, i myndighetens roll att främja välfungerande energimarknader, och inte i ett bredare energi/socialpolitiskt sammanhang. Däremot är det en brist att definitionen enbart omfattar el- och gaskunder. Detta är naturligt då bestämmelsen har sitt ursprung i el- och gasmarknadsdirektiven, men EED innehåller ingen sådan begränsning mer än att det hänvisas till att medlemsstaterna är skyldiga att definiera begreppen enligt ovan nämna direktiv. För att svara mot EED:s bredare omfattning föreslår vi, efter att ha inhämtat synpunkter från Ei, att fjärrvärmekunder hanteras på samma sätt som el- och gaskunder.

3.4 EED artikel 29.4

3.4.1 Artikelns utformning och förändringar i förhållande till tidigare gällande direktiv

Medlemsstaterna ska, när det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart, främja och säkerställa användningen av avtal om energiprestanda vid renoveringar av stora byggnader som ägs av offentliga organ. Vid renovering av stora byggnader som inte är bostadshus och som har en användbar total golvyta som överstiger 750 m² ska medlemsstaterna säkerställa att offentliga organ bedömer om det är genomförbart att använda avtal om energiprestanda och andra prestandabaserade energitjänster.

Medlemsstaterna får uppmuntra offentliga organ att kombinera avtal om energiprestanda med utökade energitjänster, inbegripet efterfrågefleksibilitet och lagring, för att säkerställa energibesparingar och genomgående upprätthålla de uppnådda resultaten genom kontinuerlig övervakning, effektiv drift och underhåll.

3.4.2 Analys av artikeln

Förutom främjande och uppmuntrande gäller det skarpa kravet i artikeln renovering av lokaler som ägs av offentliga organ och vars användbara totala golvyta överstiger 750 m². Vid sådana renoveringar ska det bedömas om det är genomförbart att använda avtal om energiprestanda och andra prestandabaserade energitjänster.

Avtal om energiprestanda definieras i EED artikel 2.33 som:

”ett avtalsarrangemang mellan mottagaren och leverantören av en åtgärd för att förbättra energieffektiviteten som verifieras och övervakas under hela avtalsperioden, där byggentreprenaden, leveranserna eller tjänsterna i åtgärden

Datum
2024-09-24

betalas i förhållande till en avtalad nivå av förbättrad energieffektivitet eller ett annat avtalat energiprestandakriterium, till exempel finansiella besparingar.”

Offentliga organ definieras i artikel 2.12 som:

”nationella, regionala eller lokala myndigheter och enheter som direkt finansieras och administreras av dessa myndigheter men som inte är av industriell eller kommersiell karaktär”

Innebörden av denna definition analyseras närmare i Energimyndighetens slutredovisning¹⁹ av uppdraget att ta fram underlag för genomförande av EED artikel 5 och 6.

3.4.3 Förslag till genomförande

Kravet i artikel 29.4 träffar offentliga organ, vilka även är målgrupp för renoveringskraven i EED artikel 6. Denna artikel omfattas inte av detta uppdrag men kommer även den att kräva någon typ av lagstiftning. Vi föreslår därför att den lagstiftning som införs för genomförandet av artikel 6 även inkluderar kravet på avtal om energiprestanda enligt artikel 29.4.

3.5 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Enligt EED artikel 36 ska medlemsstaterna senast den 11 oktober 2025 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artiklarna 1-3, 4.1-4.4, 4.5 första, andra, fjärde, femte och sjätte styckena, 4.6 och 4.7, 5-11, 12.2-12.5, 21-25, 26.1, 26.2 och 26.4-26.14, 27, 28.1-28.5, 29-32 och bilagorna I, III-VII, X, XI och XV. Enligt artikel 39 ska artiklarna 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 och 20 och bilagorna II, VIII, IX, XII, XIII och XIV tillämpas från och med den 12 oktober 2025.

Mot bakgrund av ovanstående samt med hänsyn till lagstiftningsprocessen är en lämplig tidpunkt för ikraftträdande den 11 oktober 2025.

I förordningarna om nationell plan respektive länsplaner för transportinfrastruktur bör framgå att förordningarna ska tillämpas första gången på de planer som upprättas och fastställs för åren 2026–2037.

4 Konsekvensbeskrivning

Enligt förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar ska förvaltningsmyndigheter redovisa en konsekvensutredning, i linje med

¹⁹ Slutredovisning av regeringsuppdrag om att fram underlag inför genomförande av artikel 5–6 i EED dnr KN2023/04095)

Datum
2024-09-24

bestämmelserna i förordningen, när de lämnar in förslag till regeringen om nya eller ändrade lagar och förordningar. Mot bakgrund av den korta tiden för uppdraget har detta inte varit praktiskt möjligt, utan vi lämnar här endast en övergripande redogörelse i linje med 6 §²⁰. Redogörelsen omfattar dessutom bara principen om energieffektivitet först, då de andra förslagen är mer begränsade till sin natur.

I den fortsatta beredningen av förslagen är det angeläget att en mer utförlig konsekvensutredning tas fram, så att förslagen vid behov kan justeras utifrån vad som framkommer. Det är också viktigt att redan nu notera att förslagen kommer att kräva resurstillskott för flera myndigheter för att hantera tillkommande arbetsuppgifter.

4.1 Problembeskrivning

Regleringen syftar till att genomföra artikel 3 i det reviderade EED, där kärnan är att säkerställa att energieffektivitetslösningar bedöms vid planerings-, policy- och större investeringsbeslut med energirelevans. Det bakomliggande problem som tar sig uttryck i artikeln är att energieffektivitetslösningar inte sällan förbises, även om de är samhällsekonomiskt effektiva. Energimyndigheten bedömer att det finns en stor orealiserad potential för energieffektiviseringsåtgärder som är lönsamma redan för den som ska genomföra den och att potentialen ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är ännu större.²¹

Att samhällsekonomiskt effektiva åtgärder inte genomförs kan bero på att den samhällsekonomiska lönsamheten avviker från den privat/företagsekonomiska, såsom om det finns miljökonsekvenser eller andra externaliteter som inte är prissatta. Det kan också bero på att aktörer av olika skäl, inte minst s k beteendemisslyckanden, förbiser åtgärder som vore lönsamma för dem. Slutligen finns det åtgärder inom bl a fysisk planering och infrastrukturplanering där det inte är meningsfullt att prata om privat/företagsekonomisk lönsamhet utan där beslut fattas på helt andra grunder, där samhällsekonomiska analyser i vissa fall är en del av underlaget och i andra inte.

4.2 Nollalternativ

För att *säkerställa* att energieffektivitetslösningar bedöms vid de beslut som omfattas av artikel 3 räcker det inte att hänvisa till att vissa aktörer självmant väljer att bedöma sådana lösningar, utan det krävs reglering som säkerställer att så sker samt övervakning av tillämpningen. Då dessa krav är nya saknas sådan

²⁰ Konsekvensutredningen ska innehålla en redogörelse för

1. det aktuella problemet och vilken förändring som eftersträvas,
2. vilka konsekvenser som bedöms uppstå om ingen åtgärd vidtas,
3. de olika alternativ som finns för att uppnå förändringen och de fördelar respektive nackdelar som bedöms finnas med dessa, och
4. det eller de alternativ som bedöms lämpligast och av vilka skäl.

²¹ Energimyndigheten (2024).

Datum
2024-09-24

reglering och övervakning idag, så utan författningsändringar kommer Sverige inte att kunna genomföra direktivet fullt ut.

4.3 Alternativa lösningar

Principen om energieffektivitet först skulle kunna genomföras genom att alla beslut som omfattas regleras i en ny lag, där den som ska fatta ett sådant beslut ska bedöma hur energieffektivitetslösningar på olika nivåer kan bidra till målen för beslutet. Denna bedömning redovisas till ansvarig myndighet, som ska granska och godkänna bedömningen innan aktören får gå vidare med sitt beslut.

Alternativt kan principen så långt möjligt integreras i befintlig lagstiftning och tillämpningen säkerställas i myndigheternas prövning eller granskning enligt denna lagstiftning. En ny lag krävs då endast för att ge ramarna för principens tillämpning inom annan lagstiftning samt för att fånga de beslut som inte provas eller granskas inom annan lagstiftning.

För att främja och säkerställa tillämpningen av kostnads-nyttometoder som tillåter en korrekt bedömning av fördelar (och nackdelar) med energieffektivitetslösningar ur ett samhällsperspektiv kan den som ska fatta ett beslut som berörs av principen åläggas att genomföra en samhällsekonomisk analys som en del av sin bedömning av energieffektivitetslösningar, i enlighet med de föreskrifter och vägledningar som tillsynsmyndigheten tillhandahåller. Alternativt kan denna typ av krav begränsas till offentliga aktörer som t ex planerar ny infrastruktur eller tar fram förslag på nya styrmedel, medan privata aktörer endast behöver bedöma om energieffektivitetslösningar är lönsamma för dem själva.

4.4 Val av lösning

En ordning där alla berörda beslut ska genomgå en separat prövning av den ansvariga myndigheten är det alternativ som i högst grad säkerställer principens genomslag. En sådan ordning riskerar dock att bli påtagligt betungande både för de aktörer som därmed blir föremål för dubbla prövningar och för den ansvariga myndigheten. Med en ordning där principen så långt möjligt integreras i befintlig lagstiftning riskerar genomslaget att bli svagare, då principen enbart blir en av alla aspekter som ska granskas respektive provas och då den granskande myndigheten i flera fall enbart kan påtala brister i energieffektivitetsbedömningen utan befogenheter att stoppa beslut där bedömningen är otillräcklig. Inte minst mot bakgrund av regeringens instruktioner i uppdraget om ett kostnadseffektivt genomförande som inte går längre än vad direktiven kräver förespråkar vi ändå den senare lösningen.

Ambitionen om ett kostnadseffektivt genomförande som inte går längre än vad direktiven kräver medför vidare att vi inte förespråkar ett generellt krav på

Datum
2024-09-24

samhällsekonomska analyser för alla beslut som omfattas. Privata aktörer kan inte förutsättas genomföra åtgärder som är samhällsekonomiskt lönsamma om de inte är privat/företagsekonomiskt lönsamma (även om det naturligtvis finns aktörer som värderar samhällsnyttan högre än den privata lönsamheten), så mervärdet av att avtvinga dem en samhällsekonomisk analys är begränsad. Här krävs i stället styrmedel som likställer den samhällsekonomska och den privat/företagsekonomska lönsamheten, vid behov kompletterat med stödjande styrmedel som undanröjer hinder för att aktörerna ska genomföra åtgärder som är lönsamma för dem. Detta kommer att analyseras närmare inom Energimyndighetens uppdrag om genomförande av EED artikel 8, 10 och 24. Utan sådana styrmedel försvagas däremot genomförandet av principen.

Om sådana styrmedel däremot införs så behöver heller inte offentliga aktörer avkrävas samhällsekonomska analyser för beslut som rör deras egen energianvändning, såsom fastighetsförvaltning, inköp av fordon osv. Däremot är samhällsekonomska analyser mycket värdefulla när offentliga aktörer fattar beslut som påverkar andras energianvändning. Det kan gälla beslut om styrmedel – oavsett om de syftar till att just påverka energianvändningen eller om de har andra syften men också påverkar energianvändningen – eller planering av bebyggelse eller infrastruktur för energi eller transporter. I många fall krävs här redan idag samhällsekonomska analyser, men dessa kan behöva utvecklas för att möta direktivets krav om att möjliggöra en korrekt bedömning av fördelar, i vidare bemärkelse, med energieffektivitetslösningar. Vi bedömer dock att detta i huvudsak kan hanteras utan ändring i lag eller förordning.

5 Referenser

Energimyndigheten m fl (2017). *Strategisk plan för omställning av transportsektorn till fossilfrihet* (ER 2017:07).

Energimyndigheten (2024). *Effektiv användning av energi, effekt och resurser – För att underlätta elektrifieringen* (ER 2024:03)

Höjer, M. & Mjörnell, K. (2018). Measures and Steps for More Efficient Use of Buildings, *Sustainability*, 10(6): 1949.

Kommissionens rekommendation (EU) 2021/1749 av den 28 september 2021 om energieffektivitet först: från princip till praktik – Riktlinjer och exempel för att genomföra principen i beslutsprocessen inom och utanför energisektorn.

Datum
2024-09-24

Kommissionens rekommendation av den 29.7.2024 om riktlinjer för tolkningen av artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 vad gäller principen om energieffektivitet först.

Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (2020). *Resurseffektiva lokaler i Sverige – Lokaldelning som norm.*

SOU 2022:21. *Rätt för klimatet.*

SOU 2010:30. *Goda möjligheter till ökat välbefinnande.*

Trafikverket (2022). *Svar på remiss gällande Slutbetänkande SOU 2022:21 – Rätt för klimatet* (TRV 2022/83827).

Bilaga 1 Genomgång av de artiklar som omfattas av uppdraget

I denna bilaga går vi igenom de artiklar som omfattas av uppdraget och bedömer om de föranleder åtgärder och om dessa i så fall i första hand rör författningsändringar och följaktligen presenteras i denna delredovisning eller om de i första hand kräver andra typer av åtgärder och följaktligen presenteras i slutredovisningen. För åtgärder som inte i första hand rör författningsändringar är bedömningen preliminär och kan komma att ändras i slutredovisningen. Förändringar i artiklarna markeras med **fetat** för ny text och ~~genomstruket~~ för struken text i förhållande till tidigare gällande direktiv.²²

Artiklar/punkter som är oförändrade i sak, även om de kan ha fått annan numrering eller andra mer redaktionella ändringar, bedöms inte föranleda åtgärder, förutsatt att de åtgärder som åberopades vid genomförandet av det förra direktivet fortfarande är aktuella. Detsamma gäller naturligtvis punkter som riktar sig mot kommissionen. För artiklar som inte ställer skarpa krav utan mer uppmuntrar medlemsstaterna att vidta vissa åtgärder lämnar vi inga förslag, mot bakgrund av uppdragsbeskrivningen att inte gå längre än de kravnivåer som finns i direktiven. Det är dock inte alltid helt lätt att bedöma vad som ska tolkas som ett skarpt krav eller inte. För punkter som innehåller nya, skarpa krav, men som vi bedömer uppfylls genom befintliga bestämmelser eller åtgärder, beskriver vi detta.

Flera av artiklarna tangerar andra pågående eller nyligen avslutade uppdrag om genomförande av de tre aktuella direktiven, till Energimyndigheten eller andra myndigheter. Detta gäller inte minst Energimyndighetens uppdrag att lämna underlag inför genomförandet av EED:s artikel 8, 10 och 24, där myndigheten vid behov ska lämna förslag på samhällsekonomiskt kostnadseffektiva åtgärder för att nå det årliga nationella energibesparingskravet – åtgärder som potentiellt skulle kunna vara sådana som efterfrågas eller uppmuntras till i andra artiklar i direktiven. Dessa artiklar, eller i förekommande fall punkter, hänförs i tabellen till kategorin slutredovisning, men det ska inte

²² Viss text kan ha fått ny numrering eller på andra sätt flyttats jämfört med tidigare direktiv. Detta är inte markerat i tabellen.

Datum
2024-09-24

uppfattas som att vi här föregår kommande analyser om behov och lämplighet av olika styrmedel som nämns i punkten. Dessa analyser kan fortfarande, såvida kraven inte är bindande, utmynna i att nämnda styrmedel inte är nödvändiga eller lämpliga.

För artiklar som skulle kunna föranleda författningsändringar, men som vi bedömer bättre hanteras inom ramen för andra uppdrag eller processer, kommenterar vi detta. Vissa artiklar anger uppgifter som ska redovisas i medlemsstaterna nationella energi- och klimatplaner eller dito lägesrapporter. Dessa kommer att hanteras i respektive redovisning och föranleder ingen åtgärd här.

<u>Direktiv</u>	<u>Artikel</u>	<u>Punkt</u>	<u>Text</u>	<u>Kommentar</u>
EED	3	1	<p>I enlighet med principen om energieffektivitet först ska medlemsstaterna säkerställa att energieffektivitetslösningar, inbegripet resurser på efterfrågesidan och systemflexibilitet, bedöms vid planerings-, policy- och större investeringsbeslut till ett värde av mer än 100 000 000EUR vardera eller 175 000 000EUR för transportinfrastrukturprojekt som rör följande sektorer:</p> <p>a) Energisystem.</p> <p>b) Andra sektorer än energisektorn, i de fall då dessa sektorer påverkar energianvändningen och energieffektiviteten, inbegripet byggnads-, transport-, vatten-, informations- och kommunikationstekniska (IKT) sektorerna, samt jordbruks- och finanssektorerna.</p>	Delredovisning

Datum
2024-09-24

EED	3	2	Senast den 11 oktober 2027 ska kommissionen genomföra en bedömning av de tröskelvärden som fastställs i punkt 1, med målet om en justering nedåt, med beaktande av utvecklingen för ekonomin och energimarknaden. Kommissionen ska, senast den 11 oktober 2028, lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet, som vid behov ska åtföljas av ett lagstiftningsförslag.	Ingen åtgärd
EED	3	3	Vid tillämpningen av denna artikel uppmanas medlemsstaterna att beakta kommissionens rekommendation (EU) 2021/1749⁽³⁸⁾.	Beaktas i respektive redovisning
EED	3	4	Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna övervakar tillämpningen av principen om energieffektivitet först, inbegripet, vid behov, sektorsintegration och sektorsövergripande effekter, i de fall då policy-, planerings- och investeringsbeslut omfattas av krav på godkännande och övervakning.	Delredovisning
EED	3	5	När medlemsstaterna tillämpar principen om energieffektivitet först ska de göra följande: a) Främja och, i de fall då kostnads–nyttoanalyser krävs, säkerställa tillämpningen och tillgängliggörandet för allmänheten av kostnad–nyttometoder som tillåter en korrekt bedömning av fördelar, i vidare bemärkelse, med energieffektivitetslösningar, vid behov med beaktande av hela livscykeln och ett långsiktigt perspektiv, system- och	Författningsändringar presenteras i denna delredovisning medan andra ändringar presenteras i slutredovisningen. Se också 3.1.3 första stycket.

Datum
2024-09-24

		<p>kostnadseffektivitet, försörjningstrygghet och kvantifiering ur ett samhälls- och hälsoperspektiv samt ur ett ekonomiskt och klimatneutralt perspektiv, hållbarhet och principer om cirkulär ekonomi i övergången till klimatneutralitet.</p> <p>b) Ta itu med konsekvenserna för energifattigdomen.</p> <p>c) Identifiera en eller flera enheter som är ansvariga för att övervaka tillämpningen av principen om energieffektivitet först och den påverkan som regelverk, inbegripet finansiella bestämmelser, planerings-, policy- och större investeringsbeslut, som avses i punkt 1, har på energianvändningen, energieffektiviteten och energisystem.</p> <p>d) Som ett led i sina integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter lämnats in i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999, rapportera om hur principen om energieffektivitet först beaktats i de nationella och, när så är tillämpligt, regionala och lokala planerings-, policy- och större investeringsbeslut som rör de nationella och regionala energisystemen, inbegripet åtminstone följande:</p>	
--	--	---	--

Datum
2024-09-24

			<p>i) En bedömning av tillämpningen av och fördelarna med principen om energieffektivitet först i energisystemen, särskilt i förhållande till energianvändningen.</p> <p>ii) En förteckning över åtgärder som vidtagits för att avlägsna onödiga rättsliga eller andra hinder för genomförandet av principen om energieffektivitet först och av lösningar på efterfrågesidan, bland annat genom att identifiera nationell lagstiftning och åtgärder som strider mot principen om energieffektivitet först.</p>	
EED	3	6	<p>Senast den 11 april 2024 ska kommissionen anta riktlinjer som tillhandahåller en gemensam allmän ram, inbegripet tillsyn, för det övervaknings- och rapporteringsförfarande som medlemsstaterna får använda för att utforma de kostnad-nyttometoder som avses i punkt 5 a, i syfte att säkerställa jämförbarhet samtidigt som medlemsstaterna ges möjlighet att anpassa sig till nationella och lokala förhållanden.</p>	Ingen åtgärd

Datum
2024-09-24

EED	22	1	<p>Medlemsstaterna ska se till att informationen, i tillämpliga fall i samarbete med regionala och lokala myndigheter, säkerställa att informationen om tillgängliga energieffektiviseringsmekanismer energieffektivitetsåtgärder, enskilda åtgärder och finansiella och rättsliga ramar tydligt redovisas är transparent, åtkomlig och på bred front ges allmän spridning till alla berörda marknadsaktörer, som såsom slutkunder, användare slutanvändare, konsumentorganisationer, företrädare för det civila samhället, gemenskaper för förnybar energi, medborgarenergigemenskaper, lokala och regionala myndigheter, energiorgan, tillhandahållare av socialtjänster, konstruktörer, byggföretag, arkitekter, ingenjörer, miljörevisorer, energibesiktningmän energikartläggningsmän och installatörer av byggnadselement enligt definitionen i artikel 2.9 i direktiv 2010/31/EU.</p>	Slutredovisning
-----	----	---	--	-----------------

Datum
2024-09-24

EED	22	2	<p>Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att främja och möjliggöra att små energianvändare slutkunder och slutanvändare, däribland hushållskunder, använder energi på ett effektivt sätt. Dessa åtgärder ska ingå i en nationell strategi såsom de integrerade nationella energi- och klimatplaner som föreskrivs i förordning (EU) 2018/1999, eller den långsiktiga renoveringsstrategi som fastställs i artikel 2a i direktiv 2010/31/EU.</p> <p>Med avseende på tillämpningen av punkt 1 denna artikel ska dessa åtgärder omfatta en eller flera av de aspekter som anges i led a eller b:</p> <p>a) en rad instrument och politiska åtgärder som ska för att främja ett förändrat beteende, som får omfatta såsom</p> <p>i) a) skatteincitament,</p> <p>ii) b) tillgång till finansiering, kuponger, bidrag eller subventioner,</p> <p>c) offentligt stödda energianvändningsbedömningar och riktade rådgivningstjänster och stödåtgärder för hushållskunder, särskilt personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder,</p>	Slutredovisning
-----	----	---	--	-----------------

Datum
2024-09-24

		<p>d) riktade rådgivningstjänster för små och medelstora företag och mikroföretag,</p> <p>iii) e) informationsspridning i tillgänglig form till personer med funktionsnedsättning,</p> <p>iv) f) projektmodeller,</p> <p>v) g) aktiviteter på arbetsplatsen,</p> <p>h) utbildningsverksamhet,</p> <p>i) digitala verktyg,</p> <p>j) strategier för engagemang.</p>	
--	--	--	--

Datum
2024-09-24

EED	22	3	<p>Med avseende på tillämpningen av denna artikel ska de åtgärder som avses i artikel 2 innefatta upprättande av stödjande ramar för sådana marknadsaktörer som de som avses i punkt 1, särskilt för följande:</p> <p>a) Inrättande av gemensamma kontaktpunkter eller liknande mekanismer för tillhandahållande av teknisk, administrativ och finansiell rådgivning om energieffektivitet, t.ex. energikontroller för hushåll, energirenovering av byggnader, information om byte av gamla och ineffektiva värmesystem mot moderna och mer effektiva anordningar och användning av förnybar energi och energilagring för byggnader, till slutkunder och slutanvändare, särskilt hushåll och mindre icke-hushållskunder, inbegripet små och medelstora företag och mikroföretag.</p> <p>b) Samarbete med privata aktörer som tillhandahåller tjänster såsom energikartläggningar och energianvändningsbedömningar, finansieringslösningar och genomförande av energirenoveringar.</p> <p>c) Kommunikation om kostnadseffektiva förändringar i fråga om energianvändning som är lätta att genomföra.</p> <p>d) Spridning av information om energieffektivitetsåtgärder och finansieringsinstrument.</p>	Delredovisning (e), slutredovisning
-----	----	---	---	--

Datum
2024-09-24

			e) Tillhandahållande av gemensamma kontaktpunkter där slutkunder och slutanvändare kan få tillgång till all nödvändig information om sina rättigheter, tillämplig rätt och tillgängliga mekanismer för tvistlösning i händelse av en tvist. Dessa gemensamma kontaktpunkter kan ingå i allmänna konsumentupplysningsställen.	
--	--	--	---	--

Datum
2024-09-24

EED	22	4	<p>Vid tillämpning av denna artikel ska medlemsstaterna i samarbete med behöriga myndigheter och, när så är lämpligt, privata intressenter inrätta särskilda gemensamma kontaktpunkter eller liknande mekanismer för tillhandahållande av teknisk, administrativ och finansiell rådgivning för energieffektivitet. Dessa inrättningar ska</p> <p>a) ge rådgivning med effektiv information om tekniska och finansiella möjligheter och lösningar för hushåll, små och medelstora företag, mikroföretag och offentliga organ,</p> <p>b) ge heltäckande stöd till alla hushåll, med särskild inriktning på hushåll som påverkas av energifattigdom och de byggnader som har sämst energiprestanda, samt till ackrediterade företag och installatörer som tillhandahåller eftermonteringstjänster, anpassade till olika typer av bostäder och geografiska områden, och ge stöd som omfattar de olika etapperna i eftermonteringsprojektet, även för att underlätta genomförandet av en minimistandard för energiprestanda, om en sådan standard fastställs i en unionsrättsakt,</p> <p>c) ge råd om beteenden avseende energianvändning.</p>	Slutredovisning
EED	22	5	<p>De särskilda gemensamma kontaktpunkter som avses i punkt 4 ska, när så är lämpligt,</p>	Slutredovisning

Datum
2024-09-24

			<p>a) tillhandahålla information om kvalificerade yrkespersoner inom energieffektivitet,</p> <p>b) samla in aggregerade typuppgifter från energieffektivitetsprojekt, utbyta erfarenheter och göra dem tillgängliga för allmänheten;</p> <p>c) sammanlänka potentiella projekt med marknadsaktörer, särskilt småskaliga, lokala projekt.</p> <p>Vid tillämpningen av första stycket b ska kommissionen bistå medlemsstaterna i syfte att underlätta utbyte av, och stärka det gränsöverskridande samarbetet avseende, bästa praxis.</p>	
EED	22	6	<p>De gemensamma kontaktpunkter som avses i punkt 4 ska erbjuda särskilda tjänster för personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och personer i låginkomsthushåll. Kommissionen ska ge medlemsstaterna riktlinjer för att utveckla dessa gemensamma kontaktpunkter i syfte att skapa ett harmoniserat tillvägagångssätt i hela unionen. Riktlinjerna ska uppmuntra samarbete mellan offentliga organ, energiorgan och lokalt ledda initiativ.</p>	Slutredovisning

Datum
2024-09-24

EED	22	7	<p>Medlemsstaterna ska skapa lämpliga förutsättningar för marknadsaktörer att tillhandahålla adekvat och riktad information samt rådgivning till energianvändare om energieffektivitet till slutanvändare, inbegripet personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, små och medelstora företag och mikroföretag.</p>	<p>Delredovisning, slutredovisning</p> <p>Den största skillnaden mot det tidigare direktivet är att det förtydligas att riktad information och rådgivning även ska nå vissa utpekade grupper som på ett eller annat sätt kan anses särskilt utsatta. Då information inte i sig kräver författningsändringar kommer detta i huvudsak att behandlas i slutredovisningen, men däremot bedömer vi att det även krävs författningsändringar för att de aktörer som ska tillhandahålla den riktade informationen ska få tillgång till den data de behöver för att kunna rikta informationen rätt. T ex behöver energi- och klimatrådgivare få tillgång till energideklarationsdata för att hitta områden med låg</p>
-----	----	---	---	--

Datum
2024-09-24

				energiprestanda och hög risk för energifattigdom. Då behöver tredjepartsaktörer, med beaktande av integritet och informationssäkerhet, kunna få tillgång till relevanta data i fler situationer än de som medges med dagens lagstiftning (forskning, statistik mm). Denna fråga bör hanteras inom Boverkets regeringsuppdrag om energideklarationer ²³ .
--	--	--	--	---

²³ <https://www.regeringen.se/contentassets/ce7cd7c2134d40538fc16116500f97af/uppdrag-att-genomfora-en-oversyn-av-systemet-med-energideklarationer-enligt-direktivet-om-byggnaders-energiprestanda.pdf>

Datum
2024-09-24

EED	22	8	<p>Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder, slutanvändare, personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, har tillgång till enkla, rättvisa, transparenta, oberoende, ändamålsenliga och effektiva mekanismer för tvistlösning utanför domstol för att lösa tvister som rör rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv, genom en oberoende mekanism, såsom en energiombudsman eller ett konsumentorgan, eller genom en tillsynsmyndighet. Om slutkunden är en konsument enligt definitionen i artikel 4.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU(45) ska dessa mekanismer för tvistlösning utanför domstol uppfylla de krav som anges där. Mekanismer för tvistlösning utanför domstol som redan finns i medlemsstaterna får användas för detta ändamål, förutsatt att de är lika effektiva.</p> <p>Vid behov ska medlemsstaterna säkerställa att alternativa tvistlösningsorgan samarbetar för att tillhandahålla enkla, rättvisa, transparenta, oberoende, ändamålsenliga och effektiva mekanismer för tvistlösning utanför domstol vid tvister som uppstår rörande produkter eller tjänster som är kopplade till, eller kombinerade med, en produkt eller tjänst som omfattas av detta direktiv.</p>	<p>Ingen åtgärd.</p> <p>Finns en liknande artikel i elmarknadsdirektivet (EU) 2019/944. Sverige bedöms uppfylla krav på effektiv behandling av klagomål och tvistelösning utanför domstol dels genom den tillsyn som bedrivs av Energimarknadsinspektionen (Ei) och Konsumentverket, dels genom att Allmänna reklamationsnämnden (ARN) kan pröva tvister mellan konsumenter och elleverantörer.</p> <p>Ei ser till att fjärrvärmeföretagen följer fjärrvärmelagen men har ingen tillsyn över det pris som fjärrvärmeföretagen tar ut av sina kunder. ARN kan pröva tvister kring fjärrvärme, men</p>
-----	----	---	---	--

Datum
2024-09-24

			Det ska vara obligatoriskt för företag att delta i mekanismer för tvistlösning utanför domstol för hushållskunder, om inte medlemsstaten kan visa kommissionen att andra mekanismer är lika ändamålsenliga.	sådana ska i första hand avgöras genom förhandling mellan kund och fjärrvärmeleverantör. Fjärrvärmenämnden kan bevilja medling, i ärende där nämnden bedömer att det finns förutsättningar för parterna att komma överens. Viss hjälp
--	--	--	--	---

Datum
2024-09-24

				<p>finns att få hos Konsumenternas energimarknadsbyrå.²⁴</p> <p>I det nya gasmarknadsdirektivet återfinns regleringen om rätt till tvistlösning utanför domstol i artikel 25. Ei har ett pågående regeringsuppdrag om hur gasmarknadspaketet ska genomföras i svensk lagstiftning.</p>
--	--	--	--	---

Datum
2024-09-24

²⁴ [Allt om dina rättigheter som fjärrvärmekund - oberoende vägledning om fjärrvärme \(energimarknadsbyran.se\)](#) (Hämtat 240813)

Datum
2024-09-24

EED	22	9	<p>Medlemsstaterna ska utvärdera och, om nödvändigt, vidta lämpliga åtgärder för att undanröja regleringsmässiga och icke-regleringsmässiga hinder för energieffektivisering, utan att det påverkar de grundläggande principerna om medlemsstaternas förmögenhetsrätt och hyreslagstiftning ska medlemsstaterna utvärdera vidta och, om nödvändigt, nödvändiga vidtar lämpliga åtgärder för att undanröja regleringsmässiga och icke-regleringsmässiga hinder för energieffektivisering, särskilt när det gäller</p> <p>a) uppdelade delade incitament mellan ägarna och hyresgästerna eller mellan ägare till en byggnad eller byggnadsenhet eller mellan ägare, i syfte att säkerställa att dessa parter inte avskräcks från att göra effektivitetshöjande investeringar som de annars skulle ha gjort på grund av att de inte individuellt kommer att erhålla de fullständiga fördelarna, eller på grund av att det saknas regler för uppdelning av kostnader och fördelar mellan dem, inbegripet nationella regler och åtgärder som reglerar beslutsprocesser i andelsägd egendom.</p> <p>b) föreskrifter i lagar och andra författningar samt administrativ praxis, rörande offentliga inköp samt årsbudgetar och redovisning, i syfte att säkerställa att enskilda offentliga organ inte avskräcks från att göra investeringar som ska förbättra energieffektivitet och minimera förväntade livscykelkostnader och från att långsiktigt använda avtal om energiprestanda och avtal om andra externa finansieringsmekanismer.</p>	Slutredovisning
-----	----	---	--	-----------------

Datum
2024-09-24

		<p>Sådana Åtgärder för att avlägsna sådana hinder kan innefatta tillhandahållande av incitament, upphävande eller ändring av tillämpliga föreskrifter i lagar och andra författningar, antagande av riktlinjer och tolkningsmeddelanden eller förenkling av administrativa förfaranden, inbegripet nationella regler och åtgärder som reglerar beslutsprocesserna i andelsägda egendomar, samt möjligheten att använda externa finansieringslösningar. Åtgärderna kan kombineras med tillhandahållande av utbildning samt specifik information om och tekniskt stöd för energieffektivitet till sådana marknadsaktörer som de som avses i punkt 1.</p> <p>Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att stödja en flerpartsdialog med relevanta parter, t.ex. lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, fastighetsägar- och hyresgästföreningar, konsumentorganisationer, energidistributörer eller företag som säljer energi i detaljistledet, energitjänsteföretag, gemenskaper för förnybar energi, medborgarenergigemenskaper, offentliga myndigheter och organ, med syfte att lägga fram förslag om gemensamt godtagna åtgärder, incitament och riktlinjer som rör delade incitament mellan ägare och hyresgäster eller mellan ägare till en byggnad eller byggnadsenhet.</p> <p>Den utvärdering av Varje medlemsstat ska rapportera sådana hinder och åtgärder som avses i punkt 1 vidtagits i dess långsiktiga renoveringsstrategi,</p>	
--	--	---	--

Datum
2024-09-24

			som fastställts enligt artikel 2a i direktiv 2010/31/EU och förordning (EU) 2018/1999.	
--	--	--	--	--

Datum
2024-09-24

EED	22	10	Kommissionen ska främja utbyte och allmän spridning av information om de bästa bra energisparmetoder och metoder samt tillhandahålla tekniskt stöd för att minska delningen av incitament i medlemsstaterna.	Ingen åtgärd
EED	24	1	<p>Utan att det påverkar deras nationella ekonomiska och sociala politik och deras skyldigheter enligt unionsrätten ska medlemsstaterna vidta ändamålsenliga åtgärder för att stärka och skydda personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder.</p> <p>När de definierar begreppet utsatta kunder enligt artikel 3.3 i direktiv 2009/73/EG och artikel 28.1 i direktiv (EU) 2019/944 ska medlemsstaterna beakta slutanvändarna.</p>	Delredovisning, slutredovisning.

Datum
2024-09-24

EED	24	2	Utan att det påverkar deras nationella ekonomiska och sociala politik och deras skyldigheter enligt unionsrätten ska medlemsstaterna vidta åtgärder för att öka energieffektiviteten samt relaterade konsumentskydds- eller informationsåtgärder, i synnerhet de som anges i artiklarna 8.3 och 22 i detta direktiv, på ett prioriterat sätt bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder för att minska energifattigdomen. Övervakning och rapportering av dessa åtgärder ska ske inom ramen för de befintliga rapporteringskrav som fastställs i artikel 24 i förordning (EU) 2018/1999.	Slutredovisning
-----	----	---	--	-----------------

Datum
2024-09-24

EED	24	3	<p>För att stödja personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, ska medlemsstaterna i tillämpliga fall göra följande:</p> <p>a) Vidta åtgärder för förbättrad energieffektivitet för att mildra fördelningseffekterna från andra policyer och åtgärder, såsom beskattningsåtgärder som genomförs i enlighet med artikel 10 i detta direktiv, eller tillämpningen av utsläppshandel i byggnads- och transportsektorn i enlighet med direktivet 2003/87/EG.</p> <p>b) På bästa möjliga sätt använda den offentliga finansiering som finns tillgänglig på unionsnivå och nationell nivå, även, i tillämpliga fall, det finansiella bidrag som medlemsstaterna får från den sociala klimatfonden i enlighet med artiklarna 9 och 14 i förordning (EU) 2023/955, samt intäkter från auktioner inom ramen för handel med utsläppsrätter enligt EU:s system för handel med utsläppsrätter i enlighet med direktiv 2003/87/EG, för investeringar i förbättrad energieffektivitet som prioriterade åtgärder.</p> <p>c) Göra framåtblickande investeringar i åtgärder för förbättrad energieffektivitet innan fördelningseffekterna av andra policyer och åtgärder får verkan.</p>	Slutredovisning
-----	----	---	---	-----------------

Datum
2024-09-24

			<p>d) Främja tekniskt bistånd och utrullning av möjliggörande finansiering och finansiering och finansieringsverktyg, såsom lån med fakturafinansiering, lokal förlustreserv, garantifonder, medel riktade till totalrenoveringar och renoveringar med minimienergivinster.</p> <p>e) Främja tekniskt bistånd för sociala aktörer för att främja utsatta kunders aktiva deltagande på energimarknaden och positiva ändringar av deras energikonsumtionsmönster.</p> <p>f) Säkerställa tillgång till finansiering, bidrag eller subventioner som är kopplade till minimienergivinster och därigenom underlätta tillgång till överkomliga banklån eller särskilda krediter.</p>	
--	--	--	--	--

Datum
2024-09-24

EED	28	1	<p>Medlemsstaterna ska inrätta ett nätverk som säkerställer en lämplig kompetensnivå som motsvarar marknadens behov för energieffektivitetsrelaterade yrken. Medlemsstaterna ska i nära samarbete med arbetsmarknadens parter säkerställa att certifieringssystem eller motsvarande kvalificeringssystem, inbegripet lämpliga utbildningsprogram vid behov, finns tillgängliga för energieffektivitetsrelaterade yrken, inbegripet leverantörer av energitjänster, leverantörer av energikartläggningar, energiansvariga, oberoende experter, installatörer av byggnadselement som avses i direktiv 2010/31/EU och leverantörer av integrerade renoveringsarbeten, och är tillförlitliga och bidrar till nationella energieffektivitetsmål och de övergripande unionsmålen för utfasning av fossila bränslen.</p> <p>Medlemsstaterna ska säkerställa att leverantörer av certifiering eller motsvarande kvalificeringssystem, inbegripet lämpliga utbildningsprogram vid behov, ackrediteras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008(47) eller godkänns enligt konvergerande nationell lagstiftning eller nationella standarder.</p>	<p>Idag finns certifieringssystem för flera av de yrken som räknas upp i artikeln:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Energikartläggare och oberoende experter (som utför energikartläggningar) är certifierade i enlighet med denna artikel då detta är ett krav enligt EED art 11 respektive EPBD art 25) • Installatörer inom solel, solvärme, bioenergi och värmepumpar – där i vart fall värmepumpar kan ses som energieffektivitetsrelaterade och de andra åtminstone kan falla in under byggnadselement – certifieras enligt RED art 18.
-----	----	---	---	---

Datum
2024-09-24

				<p>Dessa certifieringar är godkända av en certifieringsorganisation (dvs en leverantör av certifiering) som för energikartläggare och oberoende experter är ackrediterade (dvs godkända av ett ackrediteringsorgan) och för RED-installatörerna snart väntas bli det.</p> <p>Därutöver kräver EPBD art 25 att certifieringen av energiprestanda för byggnader, inrättandet av renoveringspass, bedömningen av smarthetsberedskap samt inspektionen av värmesystem, ventilationssystem och luftkonditioneringssystem utförs av experter som certifierats i enlighet med EED art 28. Detta ingår i Boverkets</p>
--	--	--	--	--

Datum
2024-09-24

				<p>tidigare nämnda uppdrag om energideklARATIONER.</p> <p>Dock kommer det inte heller när dessa certifieringar är på plats att finnas ackrediterade certifieringar som är öppna för alla energieffektivitetsrelaterade yrken (eller för alla yrkesverksamma inom byggbranschen; jfr EPBD art 26). Däremot finns det en branschinitierad tredjepartscertifiering²⁵ som är öppen för alla företag som säljer energieffektiviserande produkter eller tjänster (och som uppfyller kraven), men Eneff som utfärdar certifieringen är inte är ackrediterad.</p>
--	--	--	--	--

²⁵ <https://eneff.se/vad-gor-eneff/auktorisering/>

Datum
2024-09-24

				<p>Inom det nätverk som ska inrättas enligt artikeln, och inom ramen för det nära samarbete med arbetsmarknadens parter som också förutses i artikeln, är det lämpligt att vidare undersöka möjligheten att utveckla certifieringar som möter både marknadens behov och direktivets krav. För att inte föregripa detta arbete lämnas inga författningsförslag nu, även om sådana senare skulle visa sig bli aktuella, utan slutsatserna av arbetet kommer att redovisas i sin helhet i slutredovisningen.</p>
--	--	--	--	---

Datum
2024-09-24

EED	28	2	Medlemsstaterna ska främja deltagande i certifierings- och utbildningsprogram för att säkerställa en lämplig kompetensnivå för energieffektivitetsyrken som motsvarar marknadens behov.	Slutredovisning
-----	----	---	--	-----------------

Datum
2024-09-24

EED	28	3	<p>Senast den 11 oktober 2024, ska kommissionen:</p> <p>a) i samarbete med en grupp av experter som nominerats av medlemsstaterna inrätta en ram för eller utforma en kampanj för att locka fler människor till energieffektivitetsyrken, samtidigt som respekten för principen om icke-diskriminering säkerställs,</p> <p>b) bedöma genomförbarheten av att inrätta en gemensam åtkomstplattform, där så är möjligt med hjälp av befintliga initiativ, för att ge stöd till medlemsstaterna när de fastställer sina åtgärder för att säkerställa den lämpliga nivå av kvalificerade yrkespersoner som behövs för att hålla jämna steg med framstegen i fråga om energieffektivitet i syfte att uppnå unionens klimat- och energimål. Plattformen skulle samla experter från medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter, utbildningsinstitutioner, den akademiska världen och andra relevanta intressenter för att främja och gynna bästa praxis för kvalificeringssystem och utbildningsprogram i syfte att säkerställa fler yrkespersoner inom energieffektivitet samt omskolning och kompetensutveckling för befintliga yrkespersoner för att tillgodose marknadens behov.</p>	Ingen åtgärd
-----	----	---	--	--------------

Datum
2024-09-24

EED	28	4	Medlemsstaterna ska säkerställa att nationell certifiering, eller motsvarande kvalificeringssystem, inbegripet utbildningsprogram vid behov, beaktar befintliga europeiska eller internationella standarder för energieffektivitet.	Ingen åtgärd Se 28.1
-----	----	---	--	-----------------------------

Datum
2024-09-24

EED	28	5	<p>Medlemsstaterna ska göra de certifierings- och/eller ackrediteringssystem, eller motsvarande kvalificeringssystem, eller lämpliga utbildningsprogram som avses i punkt 1 tillgängliga för allmänheten och samarbeta sinsemellan och med kommissionen när det gäller jämförelser mellan och erkännande av systemen.</p> <p>Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att göra användarna uppmärksamma på att kvalificerings- och/eller certifieringssystem dessa system finns tillgängliga i enlighet med artikel 18,1 29.1.</p>	Slutredovisning
-----	----	---	--	-----------------

Datum
2024-09-24

EED	28	6	<p>Senast den 31 december 2024, och minst vart fjärde år därefter, ska medlemsstaterna bedöma om systemen säkerställer den nödvändiga kompetensnivån och lika tillgång för alla personer i enlighet med principen om icke-diskriminering för leverantörer av energitjänster, energikartläggningsmän, energiansvariga, oberoende experter, installatörer av byggnadselement som avses i direktiv 2010/31/EU och leverantörer av integrerade renoveringsarbeten. Medlemsstaterna ska också bedöma gapet mellan tillgängliga och efterfrågade yrkespersoner. Medlemsstaterna ska offentliggöra bedömningen och rekommendationerna till följd av denna och lämna in dem via den e-plattform som inrättats i enlighet med artikel 28 i förordning (EU) 2018/1999.</p>	Redovisas inom ramen för Energimyndighetens uppdrag att ta fram underlag till den integrerade energi- och klimatlägesrapporten enligt styrningsförordningen
EED	29	1	<p>Medlemsstaterna ska främja energitjänstemarknaden och små och medelstora företags tillgång till denna marknad genom att</p> <p>⇒ sprida tydlig och lättillgänglig information om</p> <p>⇒ a) tillgängliga energitjänsteavtal och klausuler som bör ingå i ett sådant kontrakt för att garantera energibesparingar och slutkunders rättigheter,</p>	Slutredovisning

Datum
2024-09-24

		<p>ii) b) finansiella instrument, incitament, bidrag, revolverande fonder, garantier, försäkringssystem och lån till stöd för projekt inom området energieffektivisering,</p> <p>b) uppmuntra utvecklingen av kvalitetsmärkningar, bland annat från branschorganisationers sida,</p> <p>c) tillgängliggöra för allmänheten och regelbundet uppdatera en förteckning över tillgängliga leverantörer av energitjänster, såsom energitjänsteföretag, som är kvalificerade och/eller certifierade, och deras kvalifikationer eller certifieringar i enlighet med artikel 16 28, eller tillhandahålla ett gränssnitt där leverantörer av energitjänster kan ge information,</p> <p>d) stödja den offentliga sektorn när det gäller att gå igenom erbjudanden om tjänster, särskilt för renovering av byggnader genom att</p> <p>d) tillgängliga övervaknings- och kontrollmetoder och kvalitetskontrollsystem.</p>	
--	--	--	--

Datum
2024-09-24

EED	29	2	Medlemsstaterna ska främja energitjänstemarknaden och små och medelstora företags tillgång till denna marknad genom att uppmuntra utvecklingen av kvalitetsmärkningar, bland annat från branschorganisationers sida, baserat på europeiska eller internationella standarder i förekommande fall.	Slutredovisning
EED	29	3	Medlemsstaterna ska främja energitjänstemarknaden och små och medelstora företags tillgång till denna marknad genom att tillgängliggöra för allmänheten och regelbundet uppdatera en förteckning över tillgängliga leverantörer av energitjänster som är kvalificerade och/ eller certifierade, och deras kvalifikationer och/ eller certifieringar i enlighet med artikel 28 16 , eller tillhandahålla ett gränssnitt där leverantörer av energitjänster kan ge den informationen.	Slutredovisning

Datum
2024-09-24

EED	29	4	<p>Medlemsstaterna ska, när det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart, främja och säkerställa användningen av avtal om energiprestanda vid renoveringar av stora byggnader som ägs av offentliga organ. Vid renovering av stora byggnader som inte är bostadshus och som har en användbar total golvyta som överstiger 750 m2 ska medlemsstaterna säkerställa att offentliga organ bedömer om det är genomförbart att använda avtal om energiprestanda och andra prestandabaserade energitjänster.</p> <p>Medlemsstaterna får uppmuntra offentliga organ att kombinera avtal om energiprestanda med utökade energitjänster, inbegripet efterfrågefleksibilitet och lagring, för att säkerställa energibesparingar och genomgående upprätthålla de uppnådda resultaten genom kontinuerlig övervakning, effektiv drift och underhåll.</p>	Delredovisning
-----	----	---	---	----------------

Datum
2024-09-24

EED	29	5	<p>1. Medlemsstaterna ska främja energitjänstemarknaden och små och medelstora företags tillgång till denna marknad genom att</p> <p>4) 5. stödja den offentliga sektorn när det gäller att gå igenom erbjudanden om tjänster, särskilt för renovering av byggnader genom att</p> <p>ii) a) tillhandahålla modeller för avtal om energiprestanda som innehåller åtminstone de punkter som räknas upp i bilaga XIII XV och ta hänsyn till de befintliga europeiska eller internationella standarderna, tillgängliga upphandlingsriktlinjer och Eurostats vägledning om den statistiska behandlingen av avtal om energiprestanda i offentliga räkenskaper,</p> <p>ii) b) tillhandahålla information om bästa praxis för avtal om energiprestanda, inbegripet en kostnads–nyttoanalys med ett livscykel tänkande, om sådan finns tillgänglig,</p> <p>c) främja och tillgängliggöra för allmänheten en databas över genomförda och pågående projekt som avser avtal om energiprestanda vilken även omfattar planerade och uppnådda energibesparingar.</p>	Slutredovisning
-----	----	---	---	-----------------

Datum
2024-09-24

EED	29	6	<p>Medlemsstaterna ska ge stöd så att marknaden för energitjänster fungerar på ett korrekt, om så är lämpligt sätt genom att vidta följande åtgärder:</p> <p>a) Fastställa och offentliggöra en eller flera kontaktpunkter där slutkunder kan få den information som avses i punkt 1.</p> <p>b) vid behov vidta åtgärder för att Avlägsna lagstiftningshinder och andra hinder för användning av avtal om energiprestanda och andra modeller för energieffektivitetstjänster för identifiering och/ eller genomförande av energibesparingsåtgärder, eller både och,</p> <p>c) överväga att Inrätta eller utse en oberoende mekanism, till exempel en ombudsman, för att säkerställa effektiv hantering av klagomål och utomrättsliga uppgörelser av tvister som uppstått till följd av energitjänsteavtal, och främja rollen för rådgivande organ och</p> <p>d) ge oberoende mellanhänder på marknaden möjlighet, inbegripet gemensamma kontaktpunkter eller liknande stödmekanismer, för att stimulera marknadsutvecklingen på efterfråge- och tillgångssidan utbudssidan, och göra information om dessa stödmekanismer allmänt tillgänglig och åtkomlig för marknadsaktörer.</p>	<p>Kravet i b) har blivit skarpare då ”vid behov” har strukits. Vi bedömer att bristande tillgång till energideklarationsdata (se EED 22.7) utgör ett sådant lagstiftningshinder som behöver avlägsnas för att leverantörer av energieffektivitetstjänster ska kunna identifiera presumtiva kunder. Hinder som inte gäller lagstiftning, liksom de punkter som rör gemensamma kontaktpunkter, kommer att behandlas i slutredovisningen.</p>
-----	----	---	--	---

Datum
2024-09-24

EED	29	7	För att stödja en välfungerande marknad för energitjänster får medlemsstaterna överväga att inrätta eller utse en oberoende individuell mekanism, till exempel, eller utse en ombudsman för att säkerställa en effektiv hantering av klagomål och utomrättsliga uppgörelser av tvistlösning utanför domstol för tvister som uppstått till följd av rör energitjänstevital avtal om energitjänster eller energiprestanda.	Slutredovisning
EED	29	8	Medlemsstaterna ska se till att energidistributörer, systemansvariga för distributionssystem och företag som säljer energi i detaljistledet, avhåller sig från aktiviteter som kan hindra efterfrågan på och leveransen av energitjänster eller andra åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, eller hindra utvecklingen av marknader för sådana tjänster eller åtgärder, däribland att stänga marknaden för konkurrenter eller missbruka en dominerande ställning.	Ingen åtgärd Genomförd genom en liknande artikel i 3 kap. 41 och 42 §§ ellagen om förbud att försvåra efterfrågefleksibilitet.

Datum
2024-09-24

EED	30	1	Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt EUF-fördraget ska medlemsstaterna underlätta inrättandet av finansieringsmekanismer eller använda befintliga sådana för åtgärder för att förbättra energieffektiviteten i syfte att maximera fördelarna med flerdubbla finansieringsflöden samt användning av en kombination av bidrag, finansieringsinstrument och tekniskt stöd.	Ingen åtgärd
EED	30	2	Kommissionen ska, om så är lämpligt, direkt eller genom de europeiska finansieringsinstituten finansinstitut, bistå medlemsstaterna med att inrätta finansieringsmekanismer och system för tekniskt stöd projektutvecklingsstöd på nationell, regional eller lokal nivå i syfte att öka investeringar i energieffektivitet i olika sektorer och skydda och stärka personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, exempelvis genom att integrera ett jämställdhetsperspektiv så att ingen lämnas utanför.	Ingen åtgärd

Datum
2024-09-24

EED	30	3	<p>Medlemsstaterna ska anta åtgärder som främjar att låneprodukter för energieffektivitet, såsom gröna hypotekslån och gröna lån, med eller utan säkerhet, och säkerställa att de erbjuds brett och på ett icke-diskriminerande sätt av finansinstitut och är synliga och tillgängliga för konsumenterna. Medlemsstaterna ska anta åtgärder för att främja genomförandet av finansieringssystem med fakturafinansiering och skattefinansiering, med beaktande av den vägledning från kommissionen som erbjuds i enlighet med punkt 10. Medlemsstaterna ska uppmuntra säkerställa tillhandahållandet av information till att banker och andra finansinstitut får information om möjligheter att delta, i finansieringen av åtgärder för förbättrad energieffektivitet, också genom att skapa offentlig-privata partnerskap, i finansieringen av åtgärder för att förbättra energieffektiviteten. Medlemsstaterna ska uppmuntra inrättandet av lånegarantiinstrument för investeringar i energieffektivitet.</p>	<p>Kan komma att kräva författningsändringar men frågorna bör undersökas inom den nationella hubb som etableras som en del av den europeiska koalitionen för energieffektivitetsfinansiering²⁶. Vidare kan tillgång till energideklarationsdata (se EED 22.7) främja finansinstitutens möjligheter att identifiera kunder som kan ha nytta av gröna lån.</p>
EED	30	4	<p>Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget ska medlemsstaterna främja inrättandet av ekonomiska stödssystem för att öka användningen av åtgärder för förbättrad energieffektivitet för omfattande uppdatering av individuella värme- och kylsystem och system för fjärrvärme och fjärrkyla.</p>	<p>Slutredovisning</p>

²⁶ https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/financing/european-energy-efficiency-financing-coalition_en

Datum
2024-09-24

EED	30	5	Medlemsstaterna ska främja inrättandet av lokal expertis och tekniskt stöd, när så är lämpligt genom befintliga nät och anläggningar²⁷, för rådgivning om bästa metoder för hur man uppnår minskade koldioxidutsläpp från lokal fjärrvärme och fjärrkyla, såsom tillgång till särskilt ekonomiskt stöd.	Slutredovisning
EED	30	6	Kommissionen ska underlätta utbyte av bästa praxis mellan de behöriga nationella eller regionala myndigheterna eller organen, till exempel inbegripet genom årliga möten för tillsynsorganen, offentliga databaser med uppgifter om hur medlemsstaterna genomfört åtgärderna och jämförelser mellan olika länder.	Ingen åtgärd
EED	30	7	För att mobilisera privat finansiering av energieffektivitetsåtgärder och energirenovering och bidra såväl till uppnåendet av unionens energieffektivitetsmål som till de nationella bidragen enligt artikel 4 i detta direktiv och till målen i enlighet med direktiv 2010/31/EU ska kommissionen föra en dialog med både offentliga och privata finansinstitut samt med relevanta specifika sektorer för att kartlägga behov och vilka potentiella åtgärder den kan vidta.	Ingen åtgärd
EED	30	8	De åtgärder som avses i punkt 3a 7 ska innefatta följande:	Ingen åtgärd

²⁷ Den engelska versionen använder begreppen "networks and facilities", vilket i sammanhanget snarare torde syfta på "nätverk och mekanismer" än de fysiska näten och anläggningarna.

Datum
2024-09-24

		<p>a) Mobilisering av kapitalinvesteringar i energieffektivitet genom beaktande av de vidare effekterna av energibesparingar för hanteringen av finansiella risker.</p> <p>b) Underlättande av genomförandet av särskilda finansieringsinstrument för energieffektivitet och finansieringssystem i stor skala som ska inrättas av finansinstitut.</p> <p>b)c) Säkerställande av bättre ekonomiska resultatindikatorer och indikatorer för energiprestanda genom att</p> <p>i) undersöka ytterligare hur investeringar i energieffektivitet ökar värdet på underliggande tillgångar,</p> <p>ii) stödja studier för att bedöma det ekonomiska värdet av andra än energirelaterade fördelar vid investeringar i energieffektivitet.</p>	
--	--	--	--

Datum
2024-09-24

EED	30	9	<p>I syfte att mobilisera privat finansiering av energieffektivitetsåtgärder och energirenoveringar ska medlemsstaterna när de genomför detta direktiv</p> <p>a) överväga hur de energibesiktningar energiledningssystem och energikartläggningar som avses i artikel 8-11 kan användas på bättre sätt för att påverka beslutsfattandet,</p> <p>b) optimera användningen av de möjligheter och verktyg som finns tillgängliga i unionsbudgeten och som föreslagits i initiativet om smart finansiering för smarta byggnader och i kommissionens meddelande av den 14 oktober 2020: En renoveringsvåg för Europa – miljöanpassa våra byggnader, skapa jobb och förbättra liv.</p>	Ingen åtgärd. a) bör tas i beaktande vid utformning av den nya lagen om energikartläggning och energiledningssystem i vissa företag som bereds i regeringskansliet.
EED	30	10	<p>Senast den 31 december 2024 ska kommissionen ge medlemsstaterna och marknadsaktörerna vägledning i hur privata investeringar kan frigöras. Vägledningen ska syfta till att hjälpa medlemsstaterna och marknadsaktörerna att utveckla och genomföra sina energieffektivitetsinvesteringar, inbegripet inom de olika unionsprogrammen, och ska ge förslag till lämpliga finansiella mekanismer och innovativa finansieringslösningar, med en kombination av bidrag, finansieringsinstrument och projektutvecklingsstöd, för att skala upp befintliga initiativ och</p>	Ingen åtgärd

Datum
2024-09-24

			använda unionsprogrammen som en katalysator för att stimulera och utlösa privat finansiering.	
EED	30	11	Medlemsstaterna får inrätta en nationell energieffektivitetsfond. Syftet med denna fond ska vara att genomföra energieffektivitetsåtgärder för att stödja medlemsstaternas uppnående av sina nationella energieffektivitetsbidrag och vägledande utvecklingsbanor enligt artikel 4.2. Den nationella energieffektivitetsfonden får inrättas som en särskild fond inom en redan befintlig nationell facilitet som främjar kapitalinvesteringar. Den nationella energieffektivitetsfonden får finansieras med intäkter från auktionering av utsläppsrätter inom ramen för EU:s system för handel med utsläppsrätter för byggnadssektorn och transportsektorn.	Ingen åtgärd

Datum
2024-09-24

EED	30	12	Om medlemsstaterna inrättar nationella energieffektivitetsfonder enligt punkt 11 i denna artikel ska de inrätta finansieringsinstrument, inbegripet offentliga garantier, för att öka användningen av privata investeringar i energieffektivitet och av låneprodukter för energieffektivitet och innovativa system som avses i punkt 3 i denna artikel. Den nationella energieffektivitetsfonden ska, enligt artiklarna 8.3 och 24, stödja genomförandet av åtgärder på ett prioriterat sätt bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Detta stöd ska omfatta finansiering av energieffektivitetsåtgärder för små och medelstora företag i syfte att stimulera och utlösa privat finansiering för små och medelstora företag.	Ingen åtgärd
EED	30	13	Medlemsstaterna får tillåta att offentliga organ uppfyller skyldigheterna enligt artikel 6.1 genom årliga bidrag till den nationella energieffektivitetsfonden som motsvarar beloppet för de investeringar som krävs för att uppfylla dessa skyldigheter.	Ingen åtgärd
EED	30	14	Medlemsstaterna får föreskriva att kvotpliktiga parter kan fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 8.1 och 8.4 genom att varje år till den nationella energieffektivitetsfonden betala ett belopp som motsvarar de investeringar som krävs för att uppfylla dessa skyldigheter	Ingen åtgärd

Datum
2024-09-24

EED	30	15	Medlemsstaterna får utnyttja sina intäkter från årliga utsläppstilldelningar enligt beslut nr 406/2009/EG för utvecklingen av innovativ finansiering för energieffektivitetsförbättringar.	Ingen åtgärd
EED	30	16	<p>Kommissionen ska bedöma ändamålsenligheten och effektiviteten i det offentliga finansieringsstödet för energieffektivitet på unionsnivå och nationell nivå, och medlemsstaternas kapacitet öka privata investeringar i energieffektivitet, samtidigt som de behov av offentlig finansiering som uttrycks i de nationella energi- och klimatplanerna beaktas. Kommissionen ska utvärdera huruvida en energieffektivitetsmekanism på unionsnivå, med syfte att tillhandahålla en unionsgaranti, jämte tekniskt stöd och tillhörande bidrag för att möjliggöra genomförandet av finansieringsinstrument och finansierings- och stödsystem på nationell nivå, på ett kostnadseffektivt sätt skulle kunna stödja uppnåendet av unionens energieffektivitets- och klimatmål, och vid behov föreslå inrättandet av en sådan mekanism.</p> <p>Kommissionen ska i detta syfte, senast den 30 mars 2024 överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet, vilken vid behov åtföljs av ett lagstiftningsförslag.</p>	Ingen åtgärd

Datum
2024-09-24

EED	30	17	<p>Medlemsstaterna ska senast den 15 mars 2025 och därefter vartannat år, som en del av sina integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter som lämnats in enligt artikel 17 och i enlighet med artikel 21 i förordning (EU) 2018/1999, lämna följande uppgifter till kommissionen:</p> <p>a) volymen av offentliga investeringar i energieffektivitet och den genomsnittliga hävstångseffekt som uppnåts genom offentlig finansiering till stöd för energieffektivitetsåtgärder,</p> <p>b) volymen av låneprodukter för energieffektivitet, med åtskillnad mellan olika produkter,</p> <p>c) om relevant, inrättade nationella finansieringsprogram för att öka tillämpningen av energieffektivitet och bästa praxis samt innovativa finansieringssystem för energieffektivitet. För att underlätta utarbetandet av den rapport som avses i första stycket i denna punkt ska kommissionen integrera de krav som anges i det stycket i den gemensamma mall som fastställs i de genomförandeakter som antagits i enlighet med artikel 17.4 i förordning (EU) 2018/1999.</p>	<p>Redovisas inom ramen för Energimyndighetens uppdrag att ta fram underlag till den nationella energi- och klimatplanen enligt styrningsförordningen</p>
-----	----	----	---	---

Datum
2024-09-24

EED	30	18	<p>Vid fullgörandet av den skyldighet som avses i punkt 17 b, och utan att det påverkar tillämpningen av ytterligare nationella åtgärder, ska medlemsstaterna beakta de befintliga upplysningsskyldigheterna för finansinstitut, inbegripet följande:</p> <p>a) Regler om upplysningar för kreditinstitut enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2178(48).</p> <p>b) Krav på offentliggörande av ESG-risker för kreditinstitut i enlighet med artikel 449a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013(49).</p> <p>För att underlätta insamling och aggregering av uppgifter om volymen av låneprodukter för energieffektivitet i syfte att fullgöra den skyldighet som avses i punkt 17 b ska kommissionen senast den 15 mars 2024 ge medlemsstaterna vägledning om arrangemang för att få tillgång till, samla in och aggregera uppgifter om volymen av låneprodukter för energieffektivitet på nationell nivå.</p>	Se 30.17.
-----	----	----	---	-----------

Datum
2024-09-24

EPBD	18	1	<p>Medlemsstaterna ska, i samarbete med behöriga myndigheter och i förekommande fall med privata intressenter, säkerställa att det inrättas och drivs faciliteter för tekniskt stöd, bland annat genom inkluderande gemensamma kontaktpunkter för byggnaders energiprestanda, som riktar sig till alla aktörer som deltar i byggnadsrenoveringar, bland annat bostadsägare och administrativa, finansiella och ekonomiska aktörer, såsom små och medelstora företag, inbegripet mikroföretag.</p> <p>Medlemsstaterna ska säkerställa att faciliteter för tekniskt stödbistånd är tillgängliga på deras territorium genom att inrätta minst en gemensam kontaktpunkt:</p> <p>a) per 80 000 invånare</p> <p>b) per region</p> <p>c) i områden där byggnadsbeståndets genomsnittsålder är högre än det nationella genomsnittet</p> <p>d) i områden där medlemsstaterna avser strävar efter att genomföra renoveringsprogram för integrerade distrikt</p>	Slutredovisning
------	----	---	---	-----------------

Datum
2024-09-24

		<p>e) på en plats som kan nås inom mindre än 90 minuters genomsnittlig restid, på grundval av de transportmedel som är tillgängliga lokalt.</p> <p>Medlemsstaterna får utse de gemensamma kontaktpunkter som inrättats enligt artikel 22.3 a i direktiv (EU) 2023/1791 som gemensamma kontaktpunkter i den mening som avses i denna artikel.</p> <p>Kommissionen ska tillhandahålla riktlinjer för att inrätta dessa gemensamma kontaktpunkter i enlighet med artikel 22.6 i direktiv (EU) 2023/1791.</p>	
--	--	--	--

Datum
2024-09-24

EPBD	18	2	<p>De faciliteter för tekniskt bistånd som inrättats enligt punkt 1 ska</p> <p>a) ge rådgivning med effektiv information om tekniska och finansiella möjligheter och lösningar för hushåll, små och medelstora företag, inbegripet mikroföretag, och offentliga organ</p> <p>b) ge heltäckande stöd till alla hushåll, med särskild inriktning på hushåll som påverkas av energifattigdom och de byggnader som har sämst energiprestanda, samt till ackrediterade företag och installatörer som tillhandahåller eftermonteringstjänster, anpassade till olika typer av bostäder och geografiska områden, och ge stöd som omfattar de olika etapperna i eftermonteringsprojektet.</p>	Slutredovisning
EPBD	18	3	<p>Gemensamma kontaktpunkter som inrättats enligt punkt 1 ska</p> <p>a) tillhandahålla oberoende rådgivning om byggnaders energiprestanda och får åtfölja renoveringsprogram för integrerade distrikt</p> <p>b) erbjuda särskilda tjänster för sårbara hushåll, personer som påverkas av energifattigdom och personer i låginkomsthushåll.</p>	Slutredovisning

Datum
2024-09-24

EPBD	26	1	Medlemsstaterna ska säkerställa lämplig kompetensnivå för yrkesverksamma inom byggbranschen som utför integrerade renoveringsarbeten i enlighet med artikel 3 och bilaga II till detta direktiv och artikel 28 i direktiv (EU) 2023/1791.	Slutredovisning Se EED 28.1
EPBD	26	2	När så är lämpligt och genomförbart ska medlemsstaterna säkerställa att certifieringssystem eller motsvarande kvalificeringssystem finns tillgängliga för leverantörer av integrerade renoveringsarbeten om detta inte omfattas av artikel 18.3 i direktiv (EU) 2018/2001 eller artikel 28 i direktiv (EU) 2023/1791.	Ingen åtgärd Se EED 28.1. Utöver de där uppräknade certifieringarna omfattas även installatörer av el och VVS av kvalificeringssystem (elföretag ska registreras hos Elsäkerhetsverket och VVS-företag kan auktoriseras av branschinitiativet Säker Vatten).

Datum
2024-09-24

EPBD	29	1	<p>Medlemsstaterna ska ta fram och genomföra informations- och upplysningskampanjer. De ska vidta nödvändiga åtgärder för att informera ägare av och hyresgäster i byggnader eller byggnadsenheter och alla berörda marknadsaktörer, såsom lokala och regionala myndigheter och energigemenskaper, om de olika metoder som bidrar till förbättrad energiprestanda. Medlemsstaterna ska särskilt vidta nödvändiga åtgärder för att tillhandahålla skräddarsydd information om de olika metoder som bidrar till förbättrad energiprestanda till sårbara hushåll. Denna information ska också göras tillgänglig för lokala myndigheter och det civila samhällets organisationer.</p>	Slutredovisning
EPBD	29	2	<p>Medlemsstaterna ska i synnerhet ge ägarna av eller hyresgästerna i byggnader information om energicertifikat, inklusive deras syfte och mål, om kostnadseffektiva åtgärder, och vid behov finansiella instrument, för att förbättra byggnadens energiprestanda, och om hur värmepannor för fossila bränslen kan ersättas med hållbarare alternativ. Medlemsstaterna ska tillhandahålla denna information med hjälp av åtkomliga och transparenta rådgivningsverktyg, såsom rådgivning om renovering och de gemensamma kontaktpunkter som inrättas enligt artikel 18, med särskild hänsyn till sårbara hushåll.</p> <p>För de ändamål som avses i punkt 1 och första stycket i denna punkt ska kommissionen på medlemsstaternas begäran biträda</p>	Slutredovisning

Datum
2024-09-24

			medlemsstaterna vid organiserandet av informationskampanjer, som kan handhas i unionsprogram.	
--	--	--	--	--

Datum
2024-09-24

EPBD	29	3	<p>Medlemsstaterna ska se till att lämplig vägledning och utbildning, även för underrepresenterade grupper, görs tillgänglig för dem som ansvarar för att genomföra detta direktiv. Denna vägledning och utbildning ska särskilt behandla vikten av bättre energiprestanda och göra det möjligt att bedöma den optimala kombinationen av bättre energieffektivitet, minskning av växthusgasutsläpp, användning av energi från förnybara energikällor och användning av fjärrvärme och fjärrkylning i samband med att industri- eller bostadsområden planeras, utformas, byggs och renoveras. Sådan vägledning och utbildning kan också omfatta strukturella förbättringar, klimatanpassning, brandsäkerhet, risker i samband med intensiv seismisk aktivitet, avlägsnande av farliga ämnen inklusive asbest, utsläpp av luftföroreningar (inklusive fina partiklar), kvalitet på inomhusmiljön och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Medlemsstaterna ska sträva efter att införa åtgärder för att stödja utbildning för lokala och regionala myndigheter, gemenskaper för förnybar energi och andra relevanta aktörer, såsom medborgarledda renoveringsinitiativ, för att främja målen i detta direktiv.</p>	Slutredovisning
------	----	---	---	-----------------

Datum
2024-09-24

EPBD	29	4	<p>Kommissionen uppmärksammas att ska fortlöpande förbättra sina informationstjänster, särskilt den webbplats som inrättats som en europeisk portal för energieffektivitet i byggnader och som vänder sig till medborgare, yrkesverksamma och myndigheter, för att bistå medlemsstaterna i deras insatser för information och medvetandehöjning. Information på denna webbplats kan innehålla länkar till relevant unionslagstiftning unionsrätt samt relevanta nationella, regionala och lokala lagstiftning regler, länkar till Europa-webbplatser som visar de nationella handlingsplanerna för energieffektivitet, länkar till tillgängliga finansiella instrument, samt exempel på bästa praxis på nationell, regional och lokal nivå, inbegripet i fråga om de gemensamma kontaktpunkter som inrättas enligt artikel 18. Inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning, inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1056²⁸, den sociala klimatfonden och faciliteten för återhämtning och resiliens ska kommissionen fortsätta och ytterligare intensifiera sina informationstjänster med syftet att underlätta användningen av tillgängliga medel genom att, bland annat i samarbete med Europeiska investeringsbanken genom instrumentet för europeiskt lokalt energistöd (Elena), bistå och informera intressenter, inklusive nationella, regionala och lokala myndigheter, om finansieringsmöjligheter, med hänsyn tagen till de senaste förändringarna på lagstiftningsområdet.</p>	Ingen åtgärd
------	----	---	--	--------------

²⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1056 av den 24 juni 2021 om inrättande av Fonden för en rättvis omställning.

Datum
2024-09-24

EPBD	30	1	I syfte att underlätta att detta direktiv genomförs på ett effektivt sätt ska medlemsstaterna samråda med de berörda intressenterna, inklusive lokala och regionala myndigheter, i enlighet med gällande nationell lagstiftning rätt och i förekommande fall. Sådant samråd är av särskild vikt för tillämpningen av artiklarna artikel 9 och 20 29.	Skriftligt samråd pågår och kommer redovisas 1 november 2024.
RED	15a	1	För att främja produktion och användning av förnybar energi i byggsektorn ska varje medlemsstat fastställa en vägledande nationell andel förnybar energi som produceras på plats eller i närheten liksom förnybar energi som tas från nätet i den slutliga energianvändningen i sin byggsektor 2030 och som är förenlig med ett vägledande mål på minst 49 % energi från förnybara energikällor i byggsektorn i unionens slutliga energianvändning i byggnader 2030. Varje medlemsstat ska inkludera sin vägledande nationella andel i de integrerade nationella energi- och klimatplaner som lämnats in enligt artiklarna 3 och 14 i förordning (EU) 2018/1999 samt information om hur den planerar att uppnå den.	Politiskt beslut I Sveriges uppdaterade nationella energi- och klimatplan för 2021–2030 (NEKP) beräknades andelen förnybar energi i byggnader år 2030 till 89 procent. Detta bidrar positivt till unionens vägledande mål på 49 procent.

Datum
2024-09-24

RED	15a	2	Medlemsstaterna får räkna in spillvärme och spillkyla i den vägledande nationella andel som avses i punkt 1 med upp till 20 % av den andelen. Om de beslutar att göra det ska den vägledande nationella andelen höjas med hälften av den procentenhet spillvärme och spillkyla som räknas in i den andelen.	Ingår i artikel 15a.1.
-----	-----	---	--	------------------------

Datum
2024-09-24

RED	15a	3	<p>Medlemsstaterna ska införa lämpliga åtgärder i sina nationella föreskrifter och byggregler och byggnormer, i tillämpliga fall, i sina stödsystem, för att öka andelen energi-el och uppvärmning och kylning från alla typer av förnybara energikällor, både som producerats på plats eller i närheten liksom förnybar energi som tas från nätet, i byggsektorn byggnadsbeståndet. Vid fastställande av Sådana åtgärder eller i sina stödsystem får medlemsstaterna, i tillämpliga fall, beakta kan inbegripa nationella åtgärder till förmån för avsevärt avsevärda ökad-ökningar av egenanvändningen av förnybar energi, gemenskaper för förnybar energi, för lokal energilagring, smart laddning och dubbelriktad laddning, andra flexibilitetstjänster, såsom efterfrågefleksibilitet, och i kombination med och för energieffektivitet-energieffektiviseringar, till förmån för avseende kraftvärme samt till förmån för passiva byggnader eller byggnader med lågt eller inget behov av energitillförsel och större renoveringar som ökar antalet nära-nollenergibygnader och byggnader som går längre än minimikraven avseende energiprestanda i enlighet som föreskrivs i artikel 4 i direktiv 2010/31/EU.</p> <p>För att uppnå den vägledande andel förnybar energi som föreskrivs i punkt 1 ska medlemsstaterna ska i sina nationella föreskrifter och byggregler och byggnormer, i tillämpliga fall, i sina stödsystem eller på andra sätt som har motsvarande verkan ska medlemsstaterna kräva att miniminivåer av energi från förnybara energikällor, både som producerats</p>	<p>Krav på lämpliga åtgärder för att öka andelen förnybar energi i byggnader fanns redan i det tidigare direktivet och har genomförts genom plan- och bygglagen med tillhörande förordning samt Boverkets föreskrifter och allmänna råd. Nytt i artikeln är uttryckliga hänvisningar till gemenskaper för förnybar energi, smart och dubbelriktad laddning samt andra flexibilitetstjänster.</p> <p>Krav på möjligheter till fordonsladdning, inklusive smart och dubbelriktad sådan, finns i EPBD artikel 14, och Boverket har i uppdrag att lämna underlag för genomförandet.²⁹</p>
-----	-----	---	---	--

²⁹ <https://www.regeringen.se/contentassets/160d5740199149eb8585dfb51a97fe5a/uppdrag-att-ta-fram-underlag-for-genomforandet-av-krav-inom-hallbar-mobilitet-i-direktivet-om-byggnaders-energiprestanda.pdf>

Datum
2024-09-24

		<p>på plats eller i närheten och som hämtats från nätet, används i nya byggnader och i befintliga byggnader som genomgår betydande renoveringar eller där värmesystem förnyas, i enlighet med direktiv 2010/31/EU och i den utsträckning förutsatt att detta är ekonomiskt, tekniskt, och funktionellt och ekonomiskt genomförbart, och återspeglar resultaten av den kostnadsoptimeringsberäkning som utförts i enlighet med artikel 5.2 i direktiv 2010/31/EU och i den mån detta inte inverkar negativt på inomhusluftens kvalitet. Medlemsstaterna ska tillåta möjliggöra att dessa miniminivåer uppnås bland annat genom, bland annat, ett effektivt system för fjärrvärme och fjärrkyla som produceras med hjälp av en avsevärd andel förnybara energikällor och spillvärme och spillkyla.</p> <p>Kraven i det För befintliga byggnader ska första stycket ska gälla vara tillämpligt på väpnade styrkor endast i den utsträckning som tillämpningen av dem det inte strider mot karaktären av och huvudsyftet med de väpnade styrkornas verksamhet, och med undantag för materiel som används endast för militära ändamål.</p>	<p>Förslag för att främja flexibilitetstjänster har lämnats i <i>Främjande av ett mer flexibelt elsystem</i> (Ei R2023:18) och kommer att utvecklas ytterligare i ett nytt uppdrag till Energimyndigheten att förbättra flexibiliteten i elsystemet.³⁰ Uppdragen om flexibiliteten i elsystemet har dock inte specifikt behandlat byggregler. Delvis kan detta komma att beröras av Boverkets uppdrag om metoder och definitioner³¹, där myndigheten bl a ska analysera och lämna förslag på genomförande av artikel 13 om byggnadens installationssystem i EPBD. I artikeln finns flera krav på utrustning av system för fastighetsautomation och</p>
--	--	--	--

³⁰ <https://www.regeringen.se/contentassets/ed784f703888409c8745f096057ec1c5/uppdrag-att-forbatta-flexibiliteten-i-elsystemet.pdf>

³¹ <https://www.regeringen.se/contentassets/16c7198f137a401f85496f5ae50f5630/uppdrag-att-faststalla-metoder-och-definitioner-enligt-direktivet-om-byggnaders-energi-prestanda.pdf>

Datum
2024-09-24

				<p>fastighetsstyrning, vilket kan möjliggöra ökad efterfrågefleksibilitet i byggnader.</p> <p><i>I Energigemenskaper – Förutsättningar och förslag på främjandeinsats (ER 2024:20)</i> lämnas förslag för att främja energigemenskaper. I uppdraget ingick dock inte att lämna förslag på skatteområdet, något som efterfrågats i de inspel som kommit in i det samråd som skett inom ramen för föreliggande uppdrag och som ska redovisas den 1 november 2024. Energimyndigheten har i olika sammanhang efterlyst en större översyn av energibeskattningen och i synnerhet elskatten, mot bakgrund av både den allt yvigare floran av nedsättningar</p>
--	--	--	--	--

Datum
2024-09-24

				<p>och undantag och de nya förutsättningar som elektrifiering, nyindustrialisering och energiomställningen i stort ger. I en sådan översyn bör beskattningen av energi som produceras och används inom energigemenskaper lämpligen ingå.</p>
--	--	--	--	--

Datum
2024-09-24

+RED	15a	4	<p>Medlemsstaterna ska säkerställa att nya offentliga byggnader, och befintliga sådana som genomgår betydande renoveringar, på nationell, regional och lokal nivå uppfyller en exemplarisk roll föregår med gott exempel när det gäller andelen förnybar energi som används, i enlighet med artikel 9 i direktiv 2010/31/EU och artikel 5 i direktiv 2012/27/EU.</p> <p>Medlemsstaterna får tillåta möjliggöra att denna skyldighet uppfylls fullgörs genom att föreskriva att taken på offentliga eller blandade privat-offentliga byggnader ska användas av tredje part för anläggningar som producerar energi från förnybara energikällor.</p>	<p>Hanteras inom Boverkets uppdrag³² att ta fram underlag för genomförandet av krav inom solenergi i direktivet om byggnaders energiprestanda.</p>
------	-----	---	--	---

³² <https://www.regeringen.se/contentassets/4a6eec655e10410a82b72080da757044/uppdrag-att-ta-fram-underlag-for-genomforandet-av-krav-inom-solenergi-i-direktivet-om-byggnaders-energiprestanda.pdf>

Datum
2024-09-24

RED	15a	5	När det anses relevant får medlemsstaterna främja samarbete mellan lokala myndigheter och gemenskaper för förnybar energi inom byggsektorn, särskilt genom användning av offentlig upphandling.	Ingen åtgärd
-----	-----	---	--	--------------

Datum
2024-09-24

RED	15a	6	<p>För att uppnå den vägledande andel förnybar energi som anges i punkt 1 ska medlemsstaterna ska i sina byggregler och byggnormer främja användningen av värme och kylsystem och utrustning som drivs med energi från förnybara energikällor och system ger betydande sänkningar av energianvändning värme och kyla och de får främja innovativ teknik, såsom smarta system och smart utrustning för värme och kyla som drivs med förnybar el, i tillämpliga fall tillsammans med smart förvaltning av energianvändning i byggnader. För detta ändamål ska medlemsstaterna använda energi eller miljömärkning eller andra alla lämpliga åtgärder, verktyg och incitament, inbegripet energietiketter som utarbetats enligt förordning (EU) 2017/1369, energicertifikat som fastställts enligt artikel 11 i direktiv 2010/31/EU och andra lämpliga certifikat eller standarder som tagits fram på unionsnivå eller nationell nivå eller unionsnivå, där sådana finns, och de ska säkerställa att lämplig information och rådgivning ges om förnybara, mycket energieffektiva alternativ såväl som samt om tillgängliga vilka finansieringsinstrument och stimulansåtgärder vid systembyte, som finns tillgängliga för att främja ett ökat utbyte av gamla värmesystem och ökad omställning till lösningar som baseras på förnybar energi och är förenliga med direktiv 2010/31/EU.</p>	<p>Se RED 15a.3. Energideklarationer (i artikeln kallad energicertifikat) utreds som tidigare nämnts av Boverket.</p>
-----	-----	---	---	---

Datum
2024-09-24

Bilaga 2 Lagtekniska överväganden om den nya lagen om energieffektivitet först

Utgångspunkter

För att garantera att energieffektivitetslösningar systematiskt och konsekvent bedöms vid avsedda beslut bör formella bedömningar av energieffektivitetslösningar införas som ett obligatoriskt steg i berörda beslutsprocesser. Eftersom ett flertal sektorer kommer att beröras är det även nödvändigt med tydliga nationella riktlinjer och standarder för hur dessa bedömningar ska genomföras och rapporteras. Dessa riktlinjer bör definiera de specifika kriterier och metoder som ska användas för att bedöma energieffektivitetslösningar i olika projekt inom olika sektorer. För att förbättra efterlevnaden av dessa krav krävs också stärkta mekanismer för övervakning och uppföljning. Det bör därför finnas en nationell tillsynsmyndighet som ansvarar för att övervaka att energieffektivitetslösningar bedöms vid avsedda beslut i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 3.4 EED.

Delar av EED och dess revideringar har implementerats vid tidigare tillfällen.³³ Vid dessa implementeringar har det i flera fall införts nya lagar för att implementera vissa särskilda artiklar.³⁴ Vid dessa tillfällen har även framhållits att lagarna endast borde innehålla de mest grundläggande aspekterna av EED, medan de mer detaljerade och tekniska delarna skulle regleras genom förordningar och föreskrifter.³⁵ Ett sådant tillvägagångssätt bör vara lämpligt även för att implementera delar av artikel 3 EED. Därmed är förslaget på ny lag i huvudsak kortfattat medan detaljregleringen bör framgå av förordningar och föreskrifter. Det har även påpekats särskilt att bestämmelser som rör förhållandet mellan enskilda och det allmänna krävt separat lagstiftning.³⁶

Instiftande av ny lag

För att säkerställa att energieffektivitetslösningar bedöms vid relevanta beslut på ett konsekvent och enhetligt sätt kan olika strategier övervägas. Implementering kan antingen ske genom att en motsvarighet till artikel 3.1 EED förs in i all befintlig lagstiftning som bedöms relevant i relation till artikelns tillämpning. Implementering kan även ske genom att en ny övergripande lagstiftning introduceras varefter hänvisningar till nämnde reglering görs i befintlig lagstiftning.

³³ Se t.ex. prop. 2013/14:174.

³⁴ Se t.ex. Lag (2014:266) om energikartläggning i stora företag och Lag (2014:268) om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet.

³⁵ Se prop. 2013/14:174 s. 158.

³⁶ Se prop. 2013/14:174 s. 78.

Datum
2024-09-24

Sett till den områdesmässiga omfattning i artikel 3.1 EED och att det inte finns någon befintlig lag där aktuella bestämmelser passar in och får genomslag i alla avsedda sektorer skulle implementering därmed behöva ske i varje relevant lagstiftning. Det föreligger då risk för att regelverket skulle bli otydligt och fragmenterat, samt att energieffektivitetsbedömningar skulle genomföras och tillämpas inkonsekvent. Härtill ska artikel 3.1 EED ges en vid tillämpning varför det bedöms ändamålsenligt och lagtekniskt fördelaktigt att införa relevanta bestämmelser genom en separat lag. Genom förordningar och föreskrifter kan därefter specifik vägledning och detaljreglering stödja berörda aktörer för att säkerställa korrekt tillämpningen av kraven.

Genom att instifta en ny lag säkerställs att alla beslut som faller under EED:s tillämpningsområde systematiskt och konsekvent bedöms med avseende på energieffektivitetslösningar till säkerställande av att Sveriges åtaganden enligt EED i detta avseende uppfylls. Instiftandet av en ny lag innebär även en mer strukturerad och enhetlig ram för dessa processer såtillvida att berörda sektorer och typer av beslut som omfattas kan definieras och förenas med ett bemyndigande om relevanta föreskrifter. Detta underlättar i sin tur för såväl berörda aktörer som övervakande myndigheter vilket är avgörande för att säkerställa efterlevnaden och effektiviteten i implementeringen av artikel 3.1 EED i svensk lagstiftning.

Särskilda överväganden avseende lag (SFS) om energieffektivitet först och tillhörande förordning

Lagens syfte och definitioner

Lagens inledande bestämmelse bör ange syftet med lagen. Därtill bör vissa centrala begrepp definieras, såsom planerings- och policybeslut samt större investeringsbeslut. Dessa uttryck bör definieras på ett sätt så att syftet med EED uppfylls samtidigt som vissa anpassningar till svensk rätt sker. Det är av vikt att begreppen inte ges en snävare definition än vad som framgår av EED samtidigt som de skapar tydlighet i fråga om tillämpning. Vid definitionen av de olika typerna av beslut har förutom EED även kommissionens rekommendationer beaktats.³⁷ Vissa anpassningar till svensk rätt har emellertid skett avseende planerings- och policybeslut. Föreslagen definition av planeringsbeslut tillser att beslut av strategisk karaktär omfattas av föreslagen ny lag, både avseende privata och offentliga aktörer. Samtidigt införs en lägsta nivå för när ett beslut ska

³⁷ 2024/2143 Kommissionens rekommendation (EU) 2024/2143 av den 29 juli 2024 om riktlinjer för tolkningen av artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 vad gäller principen om energieffektivitet först, s. 4.

Datum
2024-09-24

klassificeras som planeringsbeslut genom försumbarhetskravet vilket säkerställer att alla planeringsbeslut som har en beaktansvärd energipåverkan omfattas.

Artikel 3.1 EED är i viss mån sektorspecifik vilket innebär att ändringar i andra författningar är nödvändig och tillämpning bör så långt som möjligt knytas till befintlig prövning och tillsyn av de beslut som berörs. Den nya föreslagna lagen bör därför vara subsidiär i förhållande till annan lagstiftning. Det bör därför finnas en bestämmelse som föreskriver att särskilda lagregler som avviker från den nya förslagna lagen ska tillämpas i stället för denna. Lagens subsidiära karaktär skapar ett särskilt behov av tydlighet för sådana beslut som faller utanför annan lagstiftning. Exempelvis är det särskilt viktigt att säkerställa erforderlig tillsyn även i relation till sådana beslut som inte utgör led i andra tillstånds- eller prövningsprocesser. Detta sker lämpligen genom att den som är skyldig att utföra en energieffektivitetsbedömning även är skyldig att redovisa denna för tillsynsmyndigheten. Härigenom skapas reella möjligheter för tillsynsmyndigheten att utöva sin tillsyn. Se närmare beträffande tillsyn i avsnitt 2.4.2 nedan.

Artikel 3 EED föreskriver att energieffektivitet först ska beaktas. Det är därför nödvändigt att i den nya föreslagna lagen införa en bestämmelse som beskriver hur det kravet uppfylls vilket bör ske genom en energieffektivitetsbedömning. Vidare bör det även framgå direkt av lag när en energieffektivitetsbedömning ska utföras, för vilka beslut och vilka aktörer som berörs.

Av EED framgår vidare att medlemsstaterna ska säkerställa att energieffektivitetslösningar, inbegripet resurser på efterfrågesidan och systemflexibilitet, bedöms. Den nya förslagna lagen bör därför återspegla det nämnda och innehålla en övergripande bestämmelse om vad en energieffektivitetsbedömning ska utvärdera. En sådan bestämmelse bör framgå direkt av lag.

Bemyndigande och tillsyn

Kraven i EED rör förhållandet mellan det enskilda och det allmänna på ett sådant sätt att det måste genomföras genom lagstiftning. Emellertid bör bemyndigande för reglering av vissa detaljerade bestämmelser möjliggöras, exempelvis närmare om vad en energieffektivitetsbedömning ska innehålla. Detta bör därmed regleras på förordningsnivå samt i myndighetsföreskrifter med stöd av bemyndigande i den nya föreslagna lagen.

Det åligger medlemsstaterna att tillse att behöriga myndigheter övervakar tillämpningen av principen om energieffektivitet först. Som ovan redogjorts för innebär det i nationellt hänseende, genom implementering av den nya lagen, att en energieffektivitetsbedömning ska utföras. Mot bakgrund av den nu föreslagna

Datum
2024-09-24

lagen bör tillsyn utövas över att de skyldigheter som framgår av författning följs och myndigheternas tillsyn bör i första hand omfatta kontroll över att en energieffektivitetsbedömning utförs.

Förslaget till lag uppställer en möjlighet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att bemyndiga lämplig tillsynsmyndighet vilket regleras närmare genom tillhörande förordning. För närvarande föreslås Länsstyrelsen utgöra tillsynsmyndighet med beaktande av länsstyrelsens framträdande roll i exempelvis planförfarande och miljötillståndprocesser. Länsstyrelsen fyller även en särskild funktion i nämnda hänseende beaktat dess kunskap om regionala förhållanden, utmaningar och behov.

Genom tidigare nämnda förordning är det även lämpligt att bemyndiga lämplig myndighet att meddela föreskrifter om skyldigheten att utföra en energieffektivitetsbedömning, vad en energieffektivitetsbedömning ska innehålla samt hur den ska utföras och redovisas m.m. I detta hänseende bör det under det fortsatta arbetet övervägas om en eller flera myndigheter är lämpliga att meddela föreskrifter i olika hänseenden baserat på respektive myndighets specialistkompetens.

EED uppställer krav på att medlemsnationerna ska beakta principen om energieffektivitet först. För det fortsatta arbetet bör därmed övervägas i vilken utsträckning lagen, och i förlängningen principen, ska ges genomslag. Lämpligen medges tillsynsmyndigheten en rätt att begära de upplysningar och handlingar som myndigheten behöver för utövandet av sin tillsyn respektive en möjlighet att ta ut en avgift för sin tillsyn. Härutöver bör även övervägas i vilken utsträckning tillsynsmyndigheten ska ges möjlighet att förelägga den beslutsfattande aktören samt i förekommande fall förena sådant föreläggande med vite. I relation härtill måste särskilt beaktas vilka samhällseliga konsekvenser en sådan ordning får, exempelvis vad avser möjligheten att fatta policybeslut på energiområdet med kort varsel.

Mot bakgrund av att en energieffektivitetsbedömning ska utföras i ett tidigt stadium vilket innebär att energieffektivitetsbedömning inte bör senarelägga en beslutsprocess i någon väsentlig mening, således bör sådana ärenden handläggas skyndsamt, vilket bör framgå av den föreslagna lagen.

Möjlighet att begära förhandsbesked

I vissa fall kan det uppstå osäkerhet kring huruvida ett visst beslut omfattas av den nya lagen samt därmed om en energieffektivitetsbedömning ska genomföras. För att hantera denna osäkerhet föreslås att det genom den nya lagen att införs en möjlighet att begära förhandsbesked i frågan. Beaktat att Länsstyrelsen föreslås vara tillsynsmyndighet bedöms det även lämpligt att Länsstyrelsen är den

Datum
2024-09-24

myndighet till vilken sådan begäran om förhandsbesked. Härigenom etableras ett initialt filter som sorterar bort de beslut som inte omfattas av kravet på energieffektivitetsbedömning, vilket gör att endast relevanta ärenden går vidare för en fullständig prövning. Detta bidrar till en mer effektiv process och minskar en onödig belastning på tillsynsmyndigheten.

Tillägg i befintlig lagstiftning

Om en ny lag införs för att implementera kraven i artikel 3.1 EED är det viktigt att säkerställa att denna ges praktiskt genomslag. Detta bedöms lämpligen ske genom att införa tilläggsbestämmelser i relevanta lagar som explicit hänvisar till den nya lagen och dess krav. Även om den nya lagen i princip är tillämplig på samma sätt som befintlig lagstiftning kan det vara fördelaktigt att tydliggöra specifika situationer eller typer av beslut där energieffektivitetsbedömningar ska göras. På så sätt blir det tydligt för beslutsfattare och berörda myndigheter att dessa bedömningar är obligatoriska och ska genomföras konsekvent. Att komplettera befintlig lagstiftning med tilläggsbestämmelser kan också bidra till att underlätta förståelsen och efterlevnaden av energieffektivitetskraven i praktiken vilket minskar risken för att vissa beslut eller sektorer förbises vid tillämpningen av artikel 3.1 EED. Därigenom säkerställs att Sverige uppfyller sina åtaganden enligt EED på ett effektivt och enhetligt sätt över olika sektorer och typer av beslut.

I kapitel 2 lämnas förslag på hänvisning till den nya lagen i ett flertal lagar. Av dessa är det framför allt förändringarna i miljölagstiftningen som kan behöva beskrivas och motiveras närmare, vilket görs nedan.

Förslag till ändring i miljölagstiftningen

Miljöbalken etablerar en bred och omfattande reglering i fråga om åtgärder och verksamheter som kan komma att påverka människors hälsa eller miljön med syftet att främja en hållbar utveckling. Eftersom miljöbalken är tillämplig i relation till var och en, samt då den föreskriver ett välfungerande prövningsförfarande bedöms det lämpligt att införa tillägg i relation till den nya lagstiftning som redogjorts för i avsnitt 3.2 ovan. Härigenom kan både säkerställas att den aktör som vill vidta en viss åtgärd genomför en energieffektivitetsbedömning, och att prövningsmyndigheten har ett erforderligt underlag vid exempelvis beslut om att meddela tillstånd för nämnda åtgärd.

För att få den effekt som beskrivs ovan föreslås att tillägg i miljöbalken görs i de allmänna hänsynsreglerna i 2 kapitlet, i 22 kapitlet som rör förfarandet i ansökningsmål och i 19 kap. som rör förfarandet vid prövning av länsstyrelse eller kommunal nämnd, samt i förordning om (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Datum
2024-09-24

Tillägg i de allmänna hänsynsreglerna syftar till att etablera principen om energieffektivitet först. Med hänsyn till principens nära samband med hushållningsprincipen i 2 kap. 5 § MB föreslås tillägg härom genomföras såsom en ny paragraf 5 a. Genom att integrera principen om energieffektivitet först i de allmänna hänsynsreglerna betonas vikten av energieffektivitet som en väsentlig del av miljöskyddet samtidigt som principen ges ett generellt genomslag i relation till alla åtgärder som berörs av miljöbalken. Den föreslagna bestämmelsen skulle därmed bidra till att främja en helhetssyn där energieffektivitet integreras i alla beslutsprocesser som berör miljöpåverkan, vilket ytterligare stärker miljöbalkens övergripande syfte.

Avseende implementering i 22 kap. MB finns två möjliga tillvägagångssätt. Det kan antingen ske genom att energieffektivitetsbedömningen blir en del av den miljökonsekvensbeskrivning som verksamhetsutövararen ska genomföra eller som ett steg i miljötillståndsprövningen. Miljökonsekvensbeskrivningen syftar till att beskriva verksamhetens effekter och kan därmed omfatta frågor om energieffektivitet. En energieffektivitetsbedömning innefattar emellertid även finansiella överväganden. Med hänsyn till detta är det lämpligt att slutsatserna från en energieffektivitetsbedömning används som underlag vid tillståndsprövning enligt miljöbalken. Därför bör ett krav i 22 kap. MB som ålägger den som ansöker om tillstånd för miljöfarlig verksamhet, eller ändring av sådan verksamhet, att redovisa slutsatserna från en energieffektivitetsbedömning när en sådan bedömning ska genomföras.

I 19 kap. 5 § MB införs en ny hänvisning i punkten 1. Den nya hänvisningen i *första punkten* innebär att den nya bestämmelsen i 22 kap. 1 g § MB även ska tillämpas vid ärenden som prövas av länsstyrelsen (miljöprövningsdelegationen) eller en kommunal nämnd. Ett sådant förfaringssätt säkerställer att en energieffektivitetsbedömning genomförs enligt lagen (SFS) om energieffektivitet först, även när prövning inte sker i mark- och miljödomstolarna.

För att även innefatta de åtgärder som enbart erfordrar anmälan bör motsvarande krav införas i förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. På så sätt kommer slutsatserna av en energieffektivitetsbedömning vara en del av det underlag som bedöms vid så kallad C-verksamhet.

Genom att genomföra ovan beskrivna författningsändringar säkerställs att energieffektivitetsbedömningar görs till en integrerad del i alla olika typer av miljöprövningar. Ett sådant implementeringssätt skapar en systematisk och konsekvent tillämpning samt tillser även att principen om energieffektivitet först får genomslag.